

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ

**ХАРКІВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ ЕКОНОМІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ СЕМЕНА КУЗНЕЦЯ**

**Робоча програма
навчальної дисципліни
"ГЛОБАЛЬНА ЕКОНОМІКА"
для студентів усіх спеціальностей
всіх форм навчання**

Харків. Вид. ХНЕУ ім. С. Кузнеця, 2014

Затверджено на засіданні кафедри політичної економії.
Протокол № 8 від 24.02.2014 р.

Укладачі: Степаненко Н. О.
Степаненко В. О.

P58 Робоча програма навчальної дисципліни "Глобальна економіка" для студентів усіх спеціальностей всіх форм навчання / укл. Н. О. Степаненко, В. О. Степаненко. – Х. : Вид. ХНЕУ ім. С. Кузнеця, 2014. – 62 с. (Укр. мов.)

Подано тематичний план навчальної дисципліни та її зміст за модулями й темами. Наведено плани лекцій і семінарських занять, методичні рекомендації до виконання індивідуальних завдань, самостійну роботу та систему оцінювання знань студентів.

Рекомендовано для студентів усіх спеціальностей всіх форм навчання.

Вступ

Глобалізація як економічне явище та феномен, як об'єктивна закономірність розвитку людства приваблює все більшої уваги вчених та економістів.

Причиною є те, що глобалізація, що розгорнулася у останній третині минулого століття, стала домінантою світового розвитку, адже вона є не що інше, як прояв сучасної постіндустріальної стадії розвитку світової економіки і суспільства у відносинах між країнами світу. Вона набуває особисту логіку й інерцію, спричинює все більший вплив і на внутрішній розвиток різних країн.

Важливим компонентом процесу глобалізації економіки є кардинальна трансформація механізмів економічного регулювання в напрямку становлення глобально інтегрованої регулюючої системи, яка будується на комплексі факторів. А саме: широкому і швидкому розповсюдженні інформаційних технологій; революційному стрибку у галузі міжнародних комунікацій; інтенсивному розвитку міжнародної взаємодії у сферах освіти, науки, охорони здоров'я людини і довкілля, які перетворюються по суті на глобальні сфери людської активності та ін.

У зв'язку з цим виникає необхідність найбільш повного використання переваг вільного руху основних факторів виробництва, для чого необхідна обов'язкова координація найбільш важливих економічних рішень на міжнародному рівні, спільне забезпечення рівноваги не тільки в рамках окремих країн, а й світового господарства взагалі.

Результатом дослідження процесу глобалізації є глобальна економіка. Вивчення дисципліни "Глобальна економіка" допоможе студенту оцінити процеси, які відбуваються у світовій економіці та зробити висновки про подальший розвиток суспільства.

Місце навчальної дисципліни в навчальному процесі підготовки магістрів. Вивчення змісту дисципліни базується на знаннях менеджменту, міжнародної економіки, міжнародної економічної діяльності України, міжнародних фінансів.

1. Опис навчальної дисципліни

Найменування показників	Галузь знань, напрям підготовки, освітньо-кваліфікаційний рівень	Характеристика навчальної дисципліни	
		денна форма навчання	заочна форма навчання
Кількість кредитів – 4	Галузь знань 0305 "Економіка та підприємництво"	Нормативна	
Модулів – 2	Всі напрями підготовки	Рік підготовки	
Змістових модулів – 2		1-й	1-й
Індивідуальне науково-дослідне завдання. Теми по вибору		Семестр	
Загальна кількість годин – 144		1-й	1-й
		Лекції	
Тижневих годин для денної форми навчання: аудиторних – 4; самостійної роботи студента – 4	Освітньо-кваліфікаційний рівень: магістр	34 год	8 год
		Практичні, семінарські	
		34 год	8 год
		Лабораторні	
		Самостійна робота	
		72 год	124
		у тому числі ІНДЗ	
		10 год	
		Вид контролю	
		екзамен	
	4 год	4 год	

Співвідношення кількості годин аудиторних занять до самостійної і індивідуальної роботи становить:

для денної форми навчання 89 %;

для заочної форми навчання 13 %

2. Мета та завдання навчальної дисципліни

Мета навчальної дисципліни – формування у студентів знань умов і факторів становлення та механізмів функціонування глобальної економіки.

Для досягнення мети поставлені такі основні **завдання**:

виявлення системної сутності економічної глобалізації;

визначення глибини впливу глобальних трансформацій на світові інтеграційні процеси;
ідентифікація основних параметрів глобального розвитку;
визначення сучасних ринкових та інституціональних методик глобального менеджменту;
аналіз особливостей формування національних і міжнародних стратегій розвитку.

Об'єктом навчальної дисципліни є глобальна економіка як система.

Предметом навчальної дисципліни є відносини між суб'єктами глобального бізнесу, що визначаються специфікою, закономірностями та тенденціями сучасних економічних трансформацій.

Навчальна дисципліна "Глобальна економіка" належить до циклу природничо-наукових та загальноекономічних дисциплін. Вона є невід'ємною складовою в комплексі економічних дисциплін, що містить політичну економію, мікроекономіку, макроекономіку, міжнародну економіку, історію економіки та економічної думки, державне регулювання, соціальну економіку та інші.

В свою чергу, знання з даної дисципліни забезпечують успішне виконання тренінгів та магістерських дипломних робіт.

У процесі навчання студенти отримують необхідні знання під час лекційних занять та виконання практичних завдань. Найбільш складні питання винесено на розгляд і обговорення під час семінарських занять. Також велике значення в процесі вивчення та закріплення знань має самостійна робота студентів. Усі види занять розроблені відповідно до кредитно-трансферної системи організації навчального процесу.

Питання, які розглядаються у дисципліні "Глобальна економіка" мають важливе значення для майбутнього економіста, оскільки дозволяють розкрити сутність та природу глобалізації та її основних складових, всебічно оцінити плюси та мінуси глобалізації світової економіки та її вплив на економіки різних країн світу. Необхідним елементом успішного засвоєння навчального матеріалу дисципліни є самостійна робота студентів з економічною літературою, нормативно-правовими актами.

У результаті вивчення навчальної дисципліни студент повинен:

знати:

природу, передумови та фактори становлення глобальної економіки;

тенденції глобалізації економічного розвитку;

закономірності глобальної корпоратизації бізнесу та генезис глобальної економічної інтеграції;

характер, форми, моделі та конкурентні переваги регіональної економічної інтеграції в глобальних умовах розвитку;

динаміку процесів інституціоналізації глобального економічного розвитку;

форми та механізми соціалізації глобальної економіки;

механізми та інструментарій антициклічного регулювання економік у глобальній системі;

напрями інтеграції України в глобальний економічний простір;

вміти:

надавати характеристику сутності чинників глобалізації, форм прояву глобалізації; формулювати особливості глобальної економіки;

аналізувати ключові глобальні проблеми економічного розвитку за допомогою цивілізаційного виміру глобальних економічних процесів;

розробляти стратегічні заходи для забезпечення міжнародної конкурентоспроможності товарів, послуг, підприємств, галузей, міжгалузевих комплексів;

виявляти та оцінювати проблеми розвитку міжнародного бізнесу в умовах глобалізації;

усвідомлювати дію конкурентних механізмів глобального ринку;

визначати регулятивні пріоритети формування сучасної міжнародної економічної політики;

принципи організації процесів управління міжнародною економічною діяльністю регіонів, галузей, міжгалузевих комплексів;

У процесі викладання навчальної дисципліни основна увага приділяється оволодінню студентами професійними компетентностями, що наведені в табл. 2.1.

**Професійні компетентності, які отримують студенти після вивчення
навчальної дисципліни**

Код компетентності	Назва компетентності	Складові компетентності
ГЕ 1	Обґрунтовувати сутність глобалізації та значення її закономірності та тенденції	Здатність визначати сутність економічної глобалізації та основних підходів щодо її аналізу
		Вміння аналізувати закономірності та тенденції глобалізації, класифікувати типи глобальних проблем
ГЕ 2	Досліджувати оптимальну систему розвитку глобалізації	Вміння досліджувати теоретичні та методологічні проблеми сучасної глобалістики, використовуючи концепції сучасної глобалістики
		Вміння використовувати чинники глобалізації при аналізі особливостей функціонування глобальної економіки
		Здатність характеризувати ключові глобальні проблеми економічного розвитку за допомогою цивілізаційного виміру глобальних економічних процесів
		Здатність робити аналіз суперечностей і дуалізму сучасного етапу глобалізації
ГЕ 3	Здійснювати оцінку фінансових криз та їх впливу на світову економіку	Здатність характеризувати фінансові кризи та їх вплив на світову економіку
ГЕ 4	Приймати рішення з визначення дій щодо вдосконалення існування та функціонування глобальної економіки	Вміння визначати сутність і суспільно-політичні передумови альтерглобалізму
		Здатність проводити оцінку рівня інтернаціоналізації світового відтворювального процесу
		Вміння визначати роль глобальних регуляторних інститутів в процесі інституціоналізації глобального економічного розвитку
		Здатність аналізувати процеси управління міжнародною економічною діяльністю регіонів, галузей, міжгалузевих комплексів;
		Вміння робити обґрунтовані висновки щодо вирішення проблеми конкурентоспроможності України в глобальній економіці

Структуру складових професійних компетентностей та їх формування відповідно до Національної рамки кваліфікацій України наведено в додатку А.

3. Програма навчальної дисципліни

Змістовий модуль 1.

Загальні питання щодо становлення глобальної економіки

Тема 1. Часові межі феномену глобалізації

1.1. Глобалізація, як результат людської діяльності. Ознаки глобалізації. Соціально-філософська проблематика глобалізації. Соціальний феномен глобалізації як результат людської діяльності. Соціокультурний феномен глобалізації.

1.2. Теоретико-методологічні основи аналізу глобалізації. Сутність економічної глобалізації. Функціональний підхід до аналізу глобалізації. Апологетичний підхід. Технологічний підхід.

1.3. Етапи розвитку економічної глобалізації. Витоки глобалізації. Історичні періоди розвитку процесів глобалізації. Глобальне суспільство. Культурна глобалізація. Глобалізація економіки.

Тема 2. Сучасна методологія глобалістики

2.1. Сутність категорій "глобалістика" та "глобалізація" та їх складові. Виникнення глобалістики. Сутність глобалістики. Формування глобалістики. Принцип глобалізму. Виникнення терміну "глобалізація". Сутність глобалізації. Глобальний розвиток. Глобальне суспільство. Глобальна політика, економіка та культура.

2.2. Закономірності та тенденції глобалізації. Вплив глобалізації на людське життя. Проблеми глобалізації. Основні ознаки сучасного глобалізму. Особливості глобалізації на сучасному етапі.

2.3. Класифікація типів глобальних проблем. Інтерсоціальні проблеми. Соціально-демографічні проблеми. Соціально-екологічні проблеми. Соціокультурний розвиток у глобальному суспільстві.

Тема 3. Школи і міждисциплінарний статус глобалістики

3.1. Теоретичні та методологічні проблеми сучасної глобалістики. Предмет дослідження глобалістики. Принцип глобалізму. Головні критерії глобальних проблем.

3.2. Наукові школи дослідження глобалістики. Розвиток сучасної глобалістики як науки. Концепція "Межі зростання". Концепція "Сталого розвитку". Еколого-економічна школа або "Школа глобальної екології". Школа мітозу біосфер. Школа контрольованого глобального розвитку. Школа світсистемного аналізу.

3.3. Концепції сучасної глобалістики, як міждисциплінарної науки. Глобалістика, як міждисциплінарна наука. Основні напрями глобалістики – економічна глобалістика, політична глобалістика, соціальна глобалістика, екологічна глобалістика.

Тема 4. Становлення глобальної економіки

4.1. Чинники глобалізації. Технічні, технологічні чинники. Соціально-економічні чинники глобалізації. Культурні чинники. Морально-етичні чинники. Політичні чинники.

4.2. Форми прояву глобалізації. Становлення загальнопланетарного науково-інформаційного простору, глобальної інформаційної інфраструктури. Становлення єдиного світового виробництва. Формування нової системи глобального керування. Виникнення нових глобальних економічних суб'єктів.

4.3. Еволюція напрямків глобалізації. Систематизування поглядів на глобалізацію, два базових напрями. Природа глобалізації. Еволюція напрямків глобалізації в економічній літературі. Погляди деяких глобалістів та антиглобалістів на глобалізацію.

4.4. Особливості глобальної економіки. Сутність глобальної економіки. Становлення глобальної економіки як науки. Унікальні характеристики глобальної економіки: неймовірна рухливість фінансового капіталу, глобальна мережа комунікацій, зростаючий міжнародний поділ праці.

Тема 5. Цивілізаційні виміри глобальних економічних процесів

5.1. Характеристика ключових глобальних проблем економічного розвитку. Ключові глобальні проблеми економічного розвитку,

їх характеристика. Причини виникнення глобальних проблем. Прояв існування глобальних проблем у різних країнах світу.

5.2. Цивілізаційні виміри глобального економічного розвитку. Еволюція локальних цивілізацій. Цивілізації індустріального етапу економічного розвитку. Розвиток цивілізацій постіндустріальної епохи. Формування цивілізацій четвертого покоління.

5.3. Цивілізаційні виміри стратегій глобалізму. Представлення глобалізації в найбільш широкому цивілізаційному контексті за допомогою соціально-культурологічного підходу. Найбільш суттєві ознаки економічного глобалізму. Класифікація цивілізаційних груп у глобальному економічному просторі на початку XXI століття.

Тема 6. Суперечності і дуалізм сучасного етапу глобалізації

6.1. Характеристика сучасного етапу глобалізації. Особливості сучасної глобалізації. Принципи сучасної глобалізації.

6.2. Дуалізм сучасного етапу глобалізації. Причини та прояви дуалізму сучасної глобалізації. Позитивні наслідки глобалізації. Негативний вплив світових глобалізаційних процесів на економіки деяких країн.

6.3. Діапазон і характер критики глобальних економічних процесів. Причини критики глобалізації. Передумови, принципи і програми альтерглобалізму.

Змістовий модуль 2. Форми впливу глобалізації на світове суспільство

Тема 7. Парадоксальна природа глобальних трансформацій

7.1. Теоретичні моделі і сучасна практика глобальних трансформацій. Глобальні трансформації, їх сутність. Основні суперечності глобальних трансформацій. Позитивні та негативні риси глобалізації.

7.2. Глобальні економічні парадокси: зміст і об'єктивна природа. Основні характеристики парадоксів глобалізації. Соціальні наслідки процесу глобалізації. Нерівномірність в розподілі вигод та збитків від глобалізації.

7.3. Фінансові кризи та їх вплив на світову економіку. Види системних криз. Форми прояву фінансових криз. Вплив криз на світову економіку. Наслідки кризових явищ в економіці.

7.4. Інформаційні процеси в глобальній економіці. Інформаційні процеси – глобальна проблема. Основні інструменти інформації.

Тема 8. Альтерглобалізм та його форми

8.1. Альтерглобальні сценарії світового розвитку. Сутність альтерглобалізму. Суспільно-політичні передумови антиглобалізму. Об'єктивна необхідність антиглобалізму. Принципові особливості альтерглобалізму.

8.2. Антиглобалістські рухи: ідеологія і програми, мотивація і результати. Поняття антиглобалістського руху. Антиглобальний рух як суттєвий політичний феномен. Загальні цілі антиглобалізму. Кризові явища у системі глобалізму. Основні види діяльності антиглобального руху.

8.3. Глобалізація і бідність. Бідність як глобальна проблема. Основні сценарії світового розвитку і динаміки бідності. Вплив культури, суспільних інститутів та економічної системи на рівень бідності.

Тема 9. Глобальна економіка як прогностична реальність

9.1. Інтернаціоналізація світового відтворювального процесу. Сутність глобальної інтернаціоналізації. Інтернаціоналізація виробництва. Інтернаціоналізація обігу. Співвідношення категорій "глобалізація" та "інтернаціоналізація". Характер, форми, моделі та конкурентні переваги регіональної економічної інтеграції в глобальних умовах розвитку.

9.2. Особливості функціонування сучасних глобальних ринків. Поняття світових ринків. Глобалізація світових ринків. Формування глобального капіталу. Позитивні та негативні наслідки функціонування глобальних ринків.

9.3. Проблеми розвитку міжнародного бізнесу в умовах глобалізації. Поняття і цілі міжнародного бізнесу. Міжнародні економічні відносини України та фактори, що впливають на їх розвиток.

Тема 10. Регулятивні механізми глобальної економіки

10.1. Об'єктивність формування глобальної системи регулювання світогосподарських відносин. Принципи формування глобальної системи регулювання світогосподарських відносин. Становлення глобально інтегрованої регулюючої системи.

10.2. Проблеми глобальної регулюючої системи. Глобальні регуляторні інститути. Принципи глобальної регулюючої системи. Шляхи вдосконалення механізмів регулювання глобальної економіки. Глобальні регуляторні інститути – сутність, мета функціонування.

10.3. Функції держави в умовах глобалізації. Трансформація світового співтовариства. Відмінність між національними й корпоративними інтересами. Роль та дії держави в умовах глобалізації.

Тема 11. Міжнародні стратегії глобалізації

11.1. Сутність, особливості та основні характеристики світового виробництва. Світове виробництво, його характеристика. Світове господарство. Світова економіка як система.

11.2. Міжнародні стратегії співробітництва в умовах глобалізації. Міжнародні економічні відносини. Роль міжнародного співробітництва. Особливості сучасного міжнародного співробітництва.

11.3. Процеси розширення НАТО та ЄС. НАТО, основні напрямки діяльності. Європейський союз як економічне і політичне об'єднання. Цілі функціонування ЄС. Шенгенська угода. Умови розширення ЄС. . Наслідки розширення ЄС і проблеми геоекономічного статусу України.

11.4. Сучасні концепції міжнародної безпеки. Поняття міжнародної безпеки. Шляхи досягнення певного рівня міжнародної безпеки.

Тема 12. Конкурентна стратегія розвитку України в умовах глобалізації

12.1. Проблема конкурентоспроможності України в глобальній економіці. Необхідність інтеграції національного промислового комплексу до світової промислової системи. Шляхи вирішення проблеми національної конкурентоспроможності в умовах глобалізації.

12.2. Наслідки і результати співробітництва України з організаціями глобального профілю діяльності. Стратегічна перспектива входження України до європейських економічних і оборонних структур. Україна і співдружність Незалежних Держав (СНД) . Ставлення України до НАТО.

12.3. Проблеми і перспективи співробітництва з СОТ у контексті забезпечення глобальної конкурентоспроможності України. Поняття глобальної конкуренції. Принципи функціонування СОТ. Перспективи співробітництва України з СОТ в умовах забезпечення глобальної конкурентоспроможності.

12.4. Інноваційно-інтелектуальна стратегія розвитку України в умовах глобалізації. Застосування різноманітних типів та форм співробітництва як невід'ємний фактор розвитку науково-технологічної та інноваційної сфер. Пріоритетні напрями фінансування науки. Розвиток пріоритетних напрямів інноваційної діяльності в Україні.

4. Структура навчальної дисципліни

Із самого початку вивчення навчальної дисципліни кожен студент має бути ознайомлений як з робочою програмою навчальної дисципліни і формами організації навчання, так і зі структурою, змістом та обсягом кожного з її навчальних модулів, а також з усіма видами контролю та методикою оцінювання сформованих професійних компетентностей.

Вивчення студентом навчальної дисципліни відбувається шляхом послідовного і ґрунтовного опрацювання навчальних модулів. Навчальний модуль – це окремий, відносно самостійний блок дисципліни, який логічно об'єднує кілька навчальних елементів дисципліни за змістом та взаємозв'язками. Тематичний план навчальної дисципліни складається з двох змістових модулів (табл. 4.1).

Таблиця 4.1

Структура залікового кредиту навчальної дисципліни

Назви змістових модулів і тем	Кількість годин						
	усього	у тому числі					
		лекційні	Семінарські та практичні	проведення підсумкового контролю	самостійна робота		
					виконання ІНДЗ	підготовка до занять	
				Денна форма		Заочна форма	
1	2	3	4	5	6	7	8
Змістовий модуль 1. Загальні питання щодо становлення глобальної економіки							
Тема 1. Часові межі феномену глобалізації	9	2	2	-	1	4	8

Закінчення табл. 4.1

1	2	3	4	5	6	7	8
Тема 2. Сучасна методологія глобалістики	13	4	4	-	1	4	8
Тема 3. Школи і міждисциплінарний статус глобалістики	11	2	2	-	1	6	12
Тема 4. Становлення глобальної економіки	15	4	4	-	1	6	12
Тема 5. Цивілізаційні виміри глобальних економічних процесів	11	2	2	-	1	6	12
Тема 6. Суперечності і дуалізм сучасного етапу глобалізації	8	2	2	-		4	8
Разом за змістовим модулем 1	67	16	16		5	30	60
Змістовий модуль 2. Форми впливу глобалізації на світове суспільство							
Тема 7. Парадоксальна природа глобальних трансформацій	11	4	4		1	2	6
Тема 8. Альтерглобалізм та його форми	9	2	2		1	4	6
Тема 9. Глобальна економіка як прогностична реальність	9	2	2		1	4	8
Тема 10. Регулятивні механізми глобальної економіки	13	4	4		1	4	8
Тема 11. Міжнародні стратегії глобалізації	9	2	2		1	4	8
Тема 12. Конкурентна стратегія розвитку України в умовах глобалізації	12	4	4			4	8
Разом за змістовим модулем 2	63	18	18		5	22	44
<i>Підготовка до екзамену</i>	10					10	10
<i>Передекзаменаційні консультації</i>	2						
<i>Екзамен</i>	2						
Усього годин	144	34	34	4	10	62	114

5. Теми та плани семінарських занять

Семінарське заняття – форма навчального заняття, за якої викладач організовує дискусію навколо попередньо визначених тем, до яких студенти готують тези виступів. На кожному семінарському занятті викладач оцінює підготовлені студентами доповіді та презентації з окреслених питань (табл. 5.1), їх виступи, активність у дискусії, вміння формулювати і відстоювати свою позицію тощо. Підсумкові бали за кожне семінарське заняття виставляються у відповідний журнал. Отримані студентом бали за окремі семінарські заняття враховуються в процесі накопичення підсумкових балів з даної навчальної дисципліни.

Таблиця 5.1

Плани семінарських занять

Назва теми	Програмні питання	Кількість годин	Література
1	2	3	4
Змістовий модуль 1.			
Загальні питання щодо становлення глобальної економіки			
Тема 1. Часові межі феномену глобалізації	<i>Тема семінарського заняття: "Часові критерії розвитку глобалізації"</i> 1. Соціокультурний феномен глобалізації. 2. Сутність економічної глобалізації. 3. Історичні періоди розвитку процесів глобалізації	2	Основна: [1 – 3]. Додаткова: [4; 8; 9; 11; 12; 22; 33 – 36]
Тема 2. Сучасна методологія глобалістики	<i>Тема семінарського заняття: "Сутність та сучасна методологія глобалістики"</i> 1. Виникнення глобалістики. Сутність глобалістики. 2. Вплив глобалізації на людське життя. 3. Основні типи глобальних проблем. 4. Соціокультурний розвиток в глобальному суспільстві	2	Основна: [1 – 3]. Додаткова: [4; 8; 9; 11; 12; 16; 17; 22; 33 – 36]
Тема 3. Школи і міждисциплінарний статус глобалістики	<i>Тема семінарського заняття: "Наукові школи дослідження глобалістики"</i> 1. Предмет дослідження глобалістики. 2. Розвиток сучасної глобалістики як науки. 3. Основні напрями глобалістики – економічна глобалістика, політична глобалістика, соціальна глобалістика, екологічна глобалістика	2	Основна: [1 – 3]. Додаткова: [8; 9; 12; 16; 17; 22; 33]
Тема 4. Становлення глобальної економіки	<i>Тема семінарського заняття: "Становлення глобальної економіки як науки"</i> 1. Основні чинники глобалізації	2	Основна: [1 – 3]

1	2	3	4
	2. Становлення загальнопланетарного науково-інформаційного простору, глобальної інформаційної інфраструктури. 3. Систематизування поглядів на глобалізацію. 4. Становлення глобальної економіки як науки		Додаткова: [4; 8; 9; 11; 12; 16; 17; 22; 35; 36]
Тема 5. Цивілізаційні виміри глобальних економічних процесів	<i>Тема семінарського заняття: "Цивілізаційні виміри глобального економічного розвитку"</i> 1. Ключові глобальні проблеми економічного розвитку, їх характеристика. 2. Еволюція локальних цивілізацій. 3. Найбільш суттєві ознаки економічного глобалізму	2	Основна: [1 – 3]. Додаткова: [4; 11; 12; 16; 22; 33 – 36]
Тема 6. Суперечності і дуалізм сучасного етапу глобалізації	<i>Тема семінарського заняття: "Особливості визначення сучасної глобалізації"</i> 1. Принципи сучасної глобалізації. 2. Причини та прояви дуалізму сучасної глобалізації. 3. Характер критики глобальних економічних процесів	1	Основна: [1 – 3]. Додаткова: [4; 8; 12; 16; 17; 22; 33 – 35]
Змістовий модуль 2. Форми впливу глобалізації на світове суспільство			
Тема 7. Парадоксальна природа глобальних трансформацій	<i>Тема семінарського заняття: "Глобальні трансформації, їх сутність"</i> 1. Основні суперечності глобальних трансформацій. 2. Основні характеристики парадоксів глобалізації. 3. Вплив криз на світову економіку. 4. Інформаційні процеси в глобальній економіці	2	Основна: [1 – 3]. Додаткова: [5 – 7; 10; 13 – 15; 18; 19; 20; 23 – 26]
Тема 8. Альтерглобалізм та його форми	<i>Тема семінарського заняття: "Принципові особливості альтерглобалізму"</i> 1. Суспільно-політичні передумови антиглобалізму. 2. Антиглобальний рух як суттєвий політичний феномен. 3. Вплив культури, суспільних інститутів та економічної системи на рівень бідності	2	Основна: [1 – 3]. Додаткова: [12 – 15; 17 – 19; 23 – 30]
Тема 9. Глобальна економіка як прогностична реальність	<i>Тема семінарського заняття: "Глобальна економіка як прогностична реальність"</i> 1. Сутність глобальної інтернаціоналізації. 2. Глобалізація світових ринків. 3. Міжнародний бізнес в умовах глобалізації	2	Основна: [1 – 3]. Додаткова: [5 – 7; 17 – 19; 23 – 37]

1	2	3	4
Тема 10. Регулятивні механізми глобальної економіки	<i>Тема семінарського заняття: "Формування глобальної системи регулювання світогосподарських відносин"</i> 1. Становлення глобально інтегрованої регулюючої системи. 2. Принципи глобальної регулюючої системи. 3. Глобальні регуляторні інститути – сутність, мета функціонування. 4. Роль та дії держави в умовах глобалізації	2	Основна: [1 – 3]. Додаткова: [5 – 7; 10; 13 – 15; 18; 19; 20; 23 – 26]
Тема 11. Міжнародні стратегії глобалізації	<i>Тема семінарського заняття: "Міжнародні стратегії співробітництва в умовах глобалізації"</i> 1. Характеристика і аналіз проблеми 2. Світове виробництво, його характеристика. 3. НАТО, основні напрямки діяльності. 4. Цілі функціонування ЄС	2	Основна: [1 – 3]. Додаткова: [10; 12 – 15; 17; 23 – 37]
Тема 12. Конкурентна стратегія розвитку України в умовах глобалізації	<i>Тема семінарського заняття: "Стратегія розвитку України в умовах глобалізації"</i> 1. Проблеми національної конкурентоспроможності в умовах глобалізації. 2. Стратегічна перспектива входження України до європейських економічних і оборонних структур. 3. Україна і співдружність Незалежних Держав (СНД) . 4. Перспективи співробітництва України з СОТ в умовах забезпечення глобальної конкурентоспроможності	1	Основна: [1 – 3]. Додаткова: [5 – 7; 10; 13 – 15; 18; 19; 20; 23 – 26]
Усього годин		22	

6. Теми практичних занять

Практичне заняття – форма навчального заняття, за якої викладач організовує детальний розгляд окремих теоретичних положень навчальної дисципліни і формує вміння та навички їх практичного застосування шляхом індивідуального виконання студентом сформульованих завдань. Проведення таких занять ґрунтується на попередньо підготовленому методичному матеріалі – тестах для виявлення ступеня оволодіння необхідними теоретичними положеннями, наборі завдань різного рівня складності для розв'язування їх на занятті. Воно включає проведення попереднього контролю знань, вмінь і навичок студентів, постановку

загальної проблеми викладачем та її обговорення за участю студентів, розв'язування завдань із їх обговоренням, розв'язування контрольних завдань, їх перевірку, оцінювання (табл. 6.1).

Таблиця 6.1

Перелік тем практичних занять

Назва змістового модуля	Теми практичних занять (за модулями)	Кількість годин	Література
1	2	3	4
<i>Змістовий модуль 1.</i> Загальні питання щодо становлення глобальної економіки	<i>Завдання 1.</i> Аналіз закономірностей та тенденцій глобалізації. <i>Завдання 2.</i> Класифікація типів глобальних проблем. (Тема 2)	2	Основна: [1 – 3]. Додаткова: [4; 8; 9; 11; 12; 16; 17; 22; 35; 36]
	<i>Завдання 3.</i> Визначення чинників глобалізації <i>Завдання 4.</i> Використовування чинників глобалізації при аналізі особливостей функціонування глобальної економіки (Тема 4)	2	Основна: [1 – 3]. Додаткова: [4; 8; 9; 11; 12; 16; 17; 22; 35; 36]
	<i>Колоквіум</i> за змістовим модулем 1 "Становлення глобальної економіки"	1	Основна: [1 – 3]. Додаткова: [4; 8; 9; 11; 12; 16; 17; 22; 35; 36]
<i>Змістовий модуль 2.</i> Форми впливу глобалізації на світове суспільство	<i>Завдання 5.</i> Аналіз фінансових криз та їх впливу на світову економіку. (Тема 7)	2	Основна: [1 – 3]. Додаткова: [5 – 7; 10; 13 – 15; 18; 19; 20; 23 – 26]
	<i>Завдання 6.</i> Аналіз дії конкурентних механізмів глобального ринку. (Тема 10)	2	Основна: [1 – 3]

1	2	3	4
			Додаткова: [5 – 7; 10; 13 – 15; 18; 19; 20; 23 – 26]
	<i>Завдання 7. Оцінка конкурентоспроможності України в глобальній економіці. (Тема 12)</i>	2	Основна: [1 – 3]. Додаткова: [5 – 7; 10; 13 – 15; 18; 19; 20; 23 – 26]
	<i>Колоквіум за змістовим модулем 2 "Вплив глобалізації на світове суспільство"</i>	1	Основна: [1 – 3]. Додаткова: [5 – 7; 10; 12 – 15; 17 – 19; 23 – 37]
Разом годин за змістовими модулями		12	

6.1. Приклади типових практичних завдань за темами

Змістовий модуль 1.

Загальні питання щодо становлення глобальної економіки

Тема 2. Формування відносин роботодавців із працівниками на засадах соціальної відповідальності

Вихідні дані:

1. Чисельність зайнятого населення у працездатному віці в базовому році становила 18 520 тис. осіб, що складає 90 % від загальної чисельності зайнятих та 80 % від загальної чисельності економічно активного населення.

2. Приріст зайнятих працездатного віку у звітному році склав 0,9 %, а осіб старше працездатного віку скоротився на 4 %.

3. Чисельність безробітних у звітному році скоротилась на 28,2 %.

Рівень 1. Визначити чисельність та темп приросту економічно активного населення країни у звітному році.

Рівень 2. Надайте відповідь запитання.

Чи може глобалізація впливати на приріст економічно активного населення?

Рівень 3. Надайте відповідь запитання.

Як впливає місце країни в міжнародному поділі праці на рівень зайнятості в країні?

Змістовий модуль 2.

Формування ефективного розвитку соціальної відповідальності

Тема 10. Аналіз дії конкурентних механізмів глобального ринку

Глобалізацію культури пов'язують з двома феноменами. Перший являє собою розповсюдження західних індивідуалістичних цінностей серед все більшої частини населення землі. Ці цінності пропагандуються соціальними інститутами, які визнають індивідуальні права людини і спроби захищати права людини на міжнародному рівні.

Другою тенденцією можна назвати запозичення "західних" правил гри у всьому світі. Бюрократична організація і раціоналізм, матеріалістичні погляди, цінності економічної ефективності та політичної демократії поширюються у світі з часів європейського Просвітництва. Разом з тим, слід визнати особливу роль культурного консенсусу в світі. Хоча світова система завжди була і є багатокультурною, не можна закривати очі на зростаючий вплив західних цінностей: раціональності, індивідуалізму, рівності, ефективності – в інших частинах світу.

Рівень 1. Доведіть, що McDonald's є своєрідним символом глобалізації.

Рівень 2. Доведіть, що процес глобалізації культури створює тісний зв'язок між економічними та культурологічними дисциплінами. Наведіть приклади.

Рівень 3. Подумайте, як тенденції глобалізації культури проявляються в нашій країні? Як вони позначаються на українській економіці?

7. Самостійна робота

Самостійна робота студента (СРС) – це форма організації навчального процесу, за якої заплановані завдання виконуються студентом самостійно під методичним керівництвом викладача.

Мета СРС – засвоєння в повному обсязі навчальної програми та формування у студентів загальних і професійних компетентностей, які відіграють суттєву роль у становленні майбутнього фахівця вищого рівня кваліфікації.

Навчальний час, відведений для самостійної роботи студентів денної форми навчання, визначається навчальним планом і становить 51 % (74 години) від загального обсягу навчального часу на вивчення дисципліни (144 години). У ході самостійної роботи студент має перетворитися на активного учасника навчального процесу, навчитися свідомо ставитися до оволодіння теоретичними і практичними знаннями, вільно орієнтуватися в інформаційному просторі, нести індивідуальну відповідальність за якість власної професійної підготовки. СРС включає: опрацювання лекційного матеріалу; опрацювання та вивчення рекомендованої літератури, основних термінів та понять за темами дисципліни; підготовку до практичних, семінарських, лабораторних занять; підготовку до виступу на семінарських заняттях; поглиблене опрацювання окремих лекційних тем або питань; виконання індивідуальних завдань (вирішення розрахункових індивідуальних та комплексних завдань) за вивченою темою; написання есе за заданою проблематикою; пошук (підбір) та огляд літературних джерел за заданою проблематикою дисципліни; аналітичний розгляд наукової публікації; контрольну перевірку студентами особистих знань за запитаннями для самодіагностики; підготовку до контрольних робіт та інших форм поточного контролю; підготовку до модульного контролю (колоквіуму); систематизацію вивченого матеріалу з метою підготовки до семестрового екзамену.

Необхідним елементом успішного засвоєння матеріалу навчальної дисципліни є самостійна робота студентів з вітчизняною та закордонною спеціальною економічною літературою, нормативними актами з питань державного регулювання економіки, статистичними матеріалами. Основні види самостійної роботи, які запропоновані студентам для засвоєння теоретичних знань з навчальної дисципліни, наведені в табл. 7.1.

**Завдання для самостійної роботи студентів
та форми її контролю**

Назва теми	Зміст самостійної роботи студентів	Кількість годин	Форми контролю СРС	Література
1	2	3	4	5
Змістовий модуль 1.				
Загальні питання щодо становлення глобальної економіки				
Тема 1. Часові межі феномену глобалізації	Вивчення лекційного матеріалу, підготовка до <i>семінарського заняття</i> , огляд теоретичного матеріалу з теми "Функціональний підхід до аналізу глобалізації"	5	Презентація результатів	Основна: [1 – 3] Додаткова: [4; 8; 9; 11; 22; 33 – 35]
Тема 2. Сучасна методологія глобалістики	Вивчення лекційного матеріалу, підготовка до <i>практичного заняття</i> , огляд теоретичного матеріалу з теми "Основні ознаки сучасного глобалізму"	5	Презентація результатів. Письмова контрольна робота	Основна: [1 – 3]. Додаткова: [4; 8; 9; 11; 12; 16; 17; 22; 33 – 36]
Тема 3. Школи і міждисциплінарний статус глобалістики	Вивчення лекційного матеріалу, підготовка до <i>семінарського заняття</i> , огляд теоретичного матеріалу з теми "Основні напрями глобалістики". Виконання індивідуальних завдань за обраною темою	7	Презентація результатів	Основна: [1 – 3]. Додаткова: [8; 9; 12; 16; 17; 22; 33]
Тема 4. Становлення глобальної економіки	Вивчення лекційного матеріалу, підготовка до <i>семінарського заняття</i> , огляд теоретичного матеріалу з теми "Унікальні характеристики глобальної економіки: неймовірна рухливість фінансового капіталу, глобальна мережа комунікацій, зростаючий міжнародний поділ праці" Підготовка до практичних занять. Виконання індивідуальних завдань за обраною темою	7	Презентація результатів. Письмова контрольна робота	Основна: [1 – 3]. Додаткова: [4; 8; 9; 11; 12; 16; 17; 22; 35; 36]

Продовження табл. 7.1

1	2	3	4	5
Тема 5. Цивілізаційні виміри глобальних економічних процесів	Вивчення лекційного матеріалу, підготовка до <i>семінарського заняття</i> , огляд теоретичного матеріалу з теми "Найбільш суттєві ознаки економічного глобалізму." Виконання індивідуальних завдань за обраною темою	7	Презентація результатів. Захист індивідуального завдання	Основна: [1 – 3]. Додаткова: [4; 11; 12; 16; 22; 33 – 36]
Тема 6. Суперечності і дуалізм сучасного етапу глобалізації	Вивчення лекційного матеріалу, підготовка до <i>семінарського заняття</i> , огляд теоретичного матеріалу з теми "Негативний вплив світових глобалізаційних процесів на економіки деяких країн" Підготовка до колоквиуму. Виконання індивідуальних завдань за обраною темою	4	Презентація результатів. Захист індивідуального завдання. Колоквиум	Основна:[1 – 3]. Додаткова: [4; 8; 12; 16; 17; 22; 33 – 35]
Усього за змістовим модулем 1		35		
Змістовий модуль 2. Форми впливу глобалізації на світове суспільство				
Тема 7. Парадоксальна природа глобальних трансформацій	Пошук, підбір та огляд літературних джерел за заданою тематикою. Вивчення лекційного матеріалу, підготовка до <i>семінарського заняття</i> , огляд теоретичного матеріалу з теми "Основні інструменти інформації". Підготовка до практичних занять. Виконання індивідуальних завдань за обраною темою	3	Презентація результатів. Письмова контрольна робота. Захист індивідуального завдання	Основна: [1 – 3]. Додаткова: [5 – 7; 10; 13 – 15; 18; 19; 20; 23 – 26]
Тема 8. Альтерглобалізм та його форми	Вивчення лекційного матеріалу, підготовка до <i>семінарського заняття</i> , огляд теоретичного матеріалу з теми "Вплив культури, суспільних інститутів та економічної системи на рівень бідності". Підготовка до практичних занять	5	Презентація результатів Письмова контрольна робота. Захист індивідуального завдання	Основна: [1 – 3]. Додаткова: [12 – 15; 17 – 19; 23 – 30]

Закінчення табл. 7.1

1	2	3	4	5
Тема 9. Глобальна економіка як прогностична реальність	Вивчення лекційного матеріалу, підготовка до <i>семінарського заняття</i> , огляд теоретичного матеріалу з теми "Поняття і цілі міжнародного бізнесу". Підготовка до практичних занять. Виконання індивідуальних завдань за обраною темою	5	Презентація результатів. Письмова контрольна робота. Захист індивідуального завдання	Основна: [1 – 3]. Додаткова: [5 – 7; 17 – 19; 23 – 37]
Тема 10. Регулятивні механізми глобальної економіки	Вивчення лекційного матеріалу, підготовка до <i>семінарського заняття</i> , огляд теоретичного матеріалу з теми "Глобальні регуляторні інститути – сутність, мета функціонування". Підготовка до практичних занять. Виконання індивідуальних завдань за обраною темою	5	Презентація результатів. Письмова контрольна робота. Захист індивідуального завдання	Основна: [1 – 3]. Додаткова: [5 – 7; 10; 13 – 15; 18; 19; 20; 23 – 26]
Тема 11. Міжнародні стратегії глобалізації	Вивчення лекційного матеріалу, підготовка до <i>семінарського заняття</i> , огляд теоретичного матеріалу з теми "Шляхи досягнення певного рівня міжнародної безпеки". Підготовка до колоквіуму. Виконання індивідуальних завдань за обраною темою	5	Презентація результатів. Захист індивідуального завдання	Основна: [1 – 3]. Додаткова: [10; 12 – 15; 17; 23 – 37]
Тема 12. Конкурентна стратегія розвитку України в умовах глобалізації	Вивчення лекційного матеріалу, підготовка до <i>семінарського заняття</i> , огляд теоретичного матеріалу з теми "Розвиток пріоритетних напрямів інноваційної діяльності в Україні". Підготовка до колоквіуму. Виконання індивідуальних завдань за обраною темою	4	Презентація результатів. Захист індивідуального завдання Колоквіум	Основна: [1 – 3]. Додаткова: [5 – 7; 10; 13 – 15; 18; 19; 20; 23 – 26]
Усього за змістовим модулем 2		27		
<i>Підготовка до екзамену</i>		10		Основна: [1 – 3]. Додаткова: [5 – 7; 10; 12 – 15]
<i>Передекзаменаційні консультації</i>		2		
<i>Екзамен</i>		2		
Усього		76		

7.1. Індивідуальне науково-дослідне завдання

Індивідуальне науково-дослідне завдання (ІНДЗ) студента є вибіркоким видом позааудиторної самостійної роботи студента та має навчально-дослідницький характер, виконується у процесі вивчення програмного матеріалу навчальної дисципліни і завершується разом зі складанням підсумкового екзамену з даної навчальної дисципліни. Виконання ІНДЗ є одним із важливих засобів підвищення якості підготовки майбутніх спеціалістів, які здатні застосовувати на практиці теоретичні знання, вміння та навички з даної навчальної дисципліни.

Підготовка ІНДЗ передбачає систематизацію, закріплення, розширення теоретичних і практичних знань із дисципліни та застосування їх у процесі розв'язання конкретних економічних ситуацій, розвиток навичок самостійної роботи й оволодіння методикою дослідження та експерименту, пов'язаних із темою ІНДЗ.

ІНДЗ передбачає наявність наступних елементів наукового дослідження: практичної значущості, комплексного системного підходу до вирішення завдань дослідження, теоретичного використання передової сучасної методології та наукових розробок, наявність елементів творчості, вміння застосовувати сучасні технології та розуміти основні напрямки розвитку глобальних перетворень.

Практична значущість ІНДЗ полягає в обґрунтуванні реальності її результатів для потреб практичного застосування.

Реальною вважається робота, яка виконана відповідно до наявних проблем сучасних економічних систем, пов'язаних з глобалізацією, на основі реальних даних, за допомогою яких здійснюється аналіз динаміки глобалізаційних впливів і результати якої повністю або частково можуть бути використані при аналізі розвитку економічних проблем суспільства.

Комплексний системний підхід до розкриття теми роботи полягає в тому, що предмет дослідження розглядається з різних точок зору – з позицій теоретичної бази і практичних напрацювань, умов його використання при аналізі впливу глобалізації на світове суспільство, аналізу, обґрунтування шляхів удосконалення тощо – в тісному взаємозв'язку та єдиній логіці викладу.

Застосування сучасної методології полягає в тому, що в процесі виконання аналізу розвитку економічних проблем суспільства під впливом глобалізації й обґрунтування шляхів удосконалення окремих аспектів предмета та об'єкта дослідження студент повинен використовувати

вати знання пріоритетів розвитку глобалізації, відомості про новітні досягнення в техніці і технологіях дослідження, застосовувати різноманітні методи й засоби діагностичних досліджень, підходи до визначення та обґрунтування вибору критеріїв і показників експрес-діагностування економічної системи в цілому або її елементів.

У процесі виконання ІНДЗ, разом з теоретичними знаннями і практичними навичками за фахом, студент повинен продемонструвати здатність до науково-дослідної роботи та вміння творчо мислити.

Теми ІНДЗ

1. Глобалізаційні процеси в сучасному світі.
2. Новий світовий порядок: основні сценарії розвитку.
3. Цивілізаційний аспект глобальної економіки.
4. Культурний аспект глобальної економіки.
5. Економічний аспект глобальної економіки.
6. Політичний аспект глобальної економіки.
7. Багатополюсність світу: основні напрямки.
8. Духовність людини постіндустріального суспільства
9. Проблема збереження національного у сучасному світі.
10. "Парадокс" свободи людини у сучасному світі.
11. Причини та наслідки глобалізації економічної сфери.
12. Шляхи та сценарії управління економічними процесами.
13. Стан та перспективи вирішення екологічних проблем.
14. Перспективи утворення та діяльності світового уряду.
15. Шляхи розбудови громадянського суспільства у світовому масштабі.
16. Ефективність міжнародного правового регулювання.
17. Порівняльний аналіз ідеологій добробуту.
18. Перспективи світової соціальної політики.
19. Потенційні загрози зовнішнього суверенітету України.
20. Стандарти ЄС та українські реалії.
21. Стратегія національної безпеки та її реалізація в умовах глобалізації.
22. Геополітичне положення України: переваги та проблеми.
23. Світ сучасних цивілізацій в теоретичних моделях.
24. Трансформація полярності світосистеми.
25. Наслідки процесу культурної глобалізації.
26. Основні тенденції сучасної глобалізації.

27. Об'єктивна і суб'єктивна глобалізація.

28. Сутність та мета ідеологічної глобалізації.

Мета ІНДЗ – формування практичних навичок та вміння їх застосовувати в процесі вирішення поставленого завдання.

Об'єктом ІНДЗ є процеси впливу глобалізації на розвиток суспільства.

Предмет ІНДЗ – сукупність теоретико-методичних підходів до формування ефективних економічних та соціально-політичних рішень щодо розвитку економік світу в сучасних умовах глобалізації.

Індивідуальне науково-дослідне завдання виконується студентом самостійно за консультування з викладачем протягом вивчення дисципліни відповідно до графіка навчального процесу.

Індивідуальне науково-дослідне завдання видається викладачем на початку семестру, протягом якого вивчається дисципліна. Студент має надати ІНДЗ для перевірки наприкінці семестру, але не пізніше терміну проведення підсумкового модульного контролю. Бали за виконання ІНДЗ враховуються під час виставлення загальної оцінки з дисципліни.

Вимоги до оформлення. Формат аркуша – А4. Поля: ліве – 30 мм; праве, верхнє та нижнє – 20 мм. Шрифт Arial, розмір шрифту для основного тексту – кг 14. Міжрядковий інтервал – множник 1,3. Не дозволяються виділення в тексті курсивом та підкреслення.

Обсяг ІНДЗ повинен становити у друкованому варіанті 20 – 25 сторінок.

Кожен розділ розпочинають з нової сторінки. Назви розділів оформляються великими літерами по центру сторінки. Сторінки нумеруються у правому верхньому куту. На титульному аркуші номер сторінки не ставиться.

Вимоги до змісту. Індивідуальне науково-дослідне завдання повинне складатися з таких елементів, як:

титульна сторінка;

зміст;

вступ (1,5 сторінки);

основна частина (27 – 37 сторінок);

висновок (1,5 сторінки);

список використаної літератури;

додатки (за необхідності).

Вступ повинен відображати наступні елементи: актуальність теми, проблемне поле теми, мету дослідження, об'єкт, предмет, завдання, базу та методи дослідження.

В основній частині роботи (може містити декілька підрозділів) студенти повинні:

надати аналітичну оцінку зовнішнього середовища та визначити його чинники, які мають найбільший вплив на господарську діяльність підприємства;

ідентифікувати основні ризики підприємства та визначити рівень значущості кожного з них;

провести оцінку внутрішнього середовища підприємства та сформулювати систему показників-дестимуляторів, які погіршують господарську діяльність підприємства;

розробити заходи щодо формування ефективних рішень господарської діяльності підприємства з урахуванням ризику.

Висновки повинні містити обґрунтовані та змістові, практичні рекомендації щодо ефективних господарських рішень на підприємстві з урахуванням концепції соціальної відповідальності.

Список використаної літератури слід розміщувати в алфавітному порядку прізвищ перших авторів або заголовків. Бібліографічний опис джерел складають відповідно до ДСТУ ГОСТ 7.1:2006 "Бібліографічний запис, бібліографічний опис. Загальні вимоги та правила складання".

Додатки можуть бути включені за необхідності. У разі наявності кількох додатків оформляється окрема сторінка "ДОДАТКИ", номер якої є останнім, що включається до обсягу ІНДЗ. Кожен додаток починають із нової сторінки. Відповідно до вимог, додаток називають у такий спосіб: "Додаток А", "Додаток Б" і т. д. за алфавітом, за винятком букв Г, Г', Є, І, Ї, Й, О, Ч, Ъ, при цьому написи "Додаток...", "Продовження додатка..." та "Закінчення додатка..." пишуться малими літерами з першої великої і вирівнюються по правому краю сторінки. Допускається розподіл додатків на розділи типу "Додаток А.3". Ілюстрації, таблиці, формули нумерують відповідно до назви додатка, наприклад "рис. А.3".

7.2. Контрольні запитання для самодіагностики

Тема 1. Часові межі феномену глобалізації

1. Назвіть ознаки глобалізації.
2. Визначте поняття глобалізації.
3. Сформулюйте соціальний феномен глобалізації як результат людської діяльності.

4. У чому полягає сутність соціокультурного феномену глобалізації?
5. Вплив глобалізації на економічний розвиток.
6. Що зумовлює аналіз глобалізації?
7. У чому сутність економічної глобалізації?
8. Як саме економічна глобалізація впливає на розвиток країн світу?
9. Надайте характеристику функціонального підходу до аналізу глобалізації.
10. Назвіть етапи розвитку економічної глобалізації.
11. Чи існують історичні періоди розвитку процесів глобалізації?
12. Проаналізуйте поняття "глобальне суспільство".
13. У чому позитивні риси культурної глобалізації?
14. Чому культурна глобалізація має вплив на економічний розвиток країн?

Тема 2. Сучасна методологія глобалістики

1. У чому сутність категорії "глобалістика"?
2. Назвіть причини виникнення глобалістики.
3. В чому особливості формування глобалістики?
4. Поясніть термін "глобалізація".
5. Що лежить в основі глобального розвитку?
6. Надайте основні характеристики глобального суспільства.
7. Проаналізуйте взаємозв'язок глобальної політики та економіки.
8. Як можна пояснити феномен глобальної культури?
9. У чому проявляється вплив глобалізації на людське життя?
10. Визначте особливості глобалізації на сучасному етапі.
11. Що таке інтерсоціальні проблеми?
12. Соціально-демографічні проблеми, їх характеристика.
13. У чому сутність соціально-екологічних проблем?
14. Чи існує соціокультурний розвиток в глобальному суспільстві?

Тема 3. Школи і міждисциплінарний статус глобалістики

1. Назвіть теоретичні та методологічні проблеми сучасної глобалістики.
2. Назвіть предмет дослідження глобалістики.
3. У чому полягає принцип глобалізму?
4. Які є головні критерії глобальних проблем?

5. Які наукові школи дослідження глобалістики ви знаєте?
6. У чому особливості розвитку сучасної глобалістики як науки?
7. Сутність концепції "Межі зростання".
8. Назвіть основні доктрини "Школи глобальної екології".
9. В чому відмінності школи контрольованого глобального розвитку від школи світ-системного аналізу?
10. Що ви розумієте під концепцією "Сталого розвитку"?
11. Чому глобалістика вважається міждисциплінарною наукою?
12. Характеризуйте основні напрями глобалістики.
13. В чому сутність економічної глобалістики?
14. Наведіть приклади функціонування соціальної глобалістики.

Тема 4. Становлення глобальної економіки

1. Які чинники глобалізації ви знаєте?
2. Надайте характеристику технічним та технологічним чинникам глобалізації
3. Що є соціально-економічними чинниками глобалізації?
4. В чому сутність морально-етичних чинників глобалізації?
5. Характеризуйте вплив політичних чинників глобалізації на розвиток різних країн.
6. Охарактеризуйте процес становлення загальнопланетарного науково-інформаційного простору.
7. Надайте аналіз глобальної інформаційної інфраструктури.
8. Поясніть вплив глобалізації світового виробництва на економіки розвинених країн.
9. У чому сутність формування нової системи глобального керування?
10. Як аналізується еволюція напрямків глобалізації в економічній літературі?
11. У чому особливості глобальної економіки?
12. Які унікальні характеристики глобальної економіки ви знаєте?
13. Що є глобальною мережею комунікацій?
14. Назвіть причини зростання міжнародного поділу праці.

Тема 5. Цивілізаційні виміри глобальних економічних процесів

1. Назвіть ключові глобальні проблеми економічного розвитку.
2. Які існують причини виникнення глобальних проблем?

3. Які глобальні проблеми ви знаєте?
4. У чому принципи класифікації глобальних проблем?
5. Чи в усіх країнах світу існують глобальні проблеми?
6. В чому особливості існування глобальних проблем у різних країнах світу?
7. Що собою уявляє еволюція локальних цивілізацій?
8. Характеризуйте цивілізації індустріального етапу економічного розвитку.
9. Надайте характеристику розвитку цивілізацій постіндустріальної епохи.
10. Що таке цивілізаційні виміри стратегій глобалізму?
11. Назвіть найбільш суттєві ознаки економічного глобалізму.
12. Як економічний глобалізм впливає на розвиток різних держав?
13. Проаналізуйте класифікацію цивілізаційних груп у глобальному економічному просторі на початку XXI століття.
14. Охарактеризуйте прояв глобальних проблем сучасності.

Тема 6. Суперечності і дуалізм сучасного етапу глобалізації

1. Назвіть відмінності сучасного етапу глобалізації.
2. Які основні принципи сучасної глобалізації?
3. Які прояви глобалізації у різних країнах ви знаєте?
4. Назвіть фактори, що впливають на формування основних принципів сучасної глобалізації.
5. Проаналізуйте вплив глобалізації на розвиток України в сучасному просторі і часі.
6. Що ви розумієте під дуалізмом сучасної глобалізації?
7. Які причини дуалізму глобалізації в сучасних умовах розвитку?
8. В чому позитивні наслідки глобальних процесів?
9. Як проявляється негативний вплив світових глобалізаційних процесів на економіку деяких країн?
10. Як світові глобалізаційні процеси впливають на сучасний розвиток України?
11. В чому полягає критика глобальних економічних процесів?
12. Назвіть причини критики глобалізації.
13. В чому полягають принципи і програми альтерглобалізму?
14. Назвіть передумови глобалізму.

Тема 7. Парадоксальна природа глобальних трансформацій

1. Сформулюйте основні проблеми, пов'язані з глобальними трансформаціями.
2. Проаналізуйте сумісність теоретичних моделей з практикою глобальних трансформацій.
3. Поясніть сутність глобальних трансформацій.
4. Назвіть причини виникнення суперечностей глобальних трансформацій.
5. У чому зміст і об'єктивна природа глобальних економічних парадоксів?
6. Що ви розумієте під парадоксами глобалізації?
7. Надайте основні характеристики парадоксів глобалізації.
8. У чому зміст наслідків процесу глобалізації?
9. Проаналізуйте соціальні наслідки процесу глобалізації.
10. У чому проявляється нерівномірність в розподілу вигід та збитків від глобалізації?
11. Назвіть види системних криз.
12. Характеризуйте фінансові кризи та їх вплив на світову економіку.
13. Проаналізуйте вплив криз на світову економіку.
14. Проаналізуйте інформаційні процеси в глобальній економіці.

Тема 8. Альтерглобалізм та його форми

1. Що таке альтерглобалізм?
2. В чому сутність альтерглобалізму на сучасному етапі?
3. Проаналізуйте альтерглобальні сценарії світового розвитку.
4. В чому суспільно-політичні передумови антиглобалізму?
5. Чи існує, на вашу думку, об'єктивна необхідність антиглобалізму?
6. Назвіть принципові особливості альтерглобалізму.
7. Надайте характеристику антиглобалістським рухам.
8. У чому сутність антиглобалістського руху?
9. Чи вважаєте ви антиглобальний рух суттєвим політичним феноменом?
10. Назвіть загальні цілі антиглобалізму.
11. Чи існують у системі глобалізму кризові явища.
12. Назвіть основні види діяльності антиглобального руху.

13. Проаналізуйте основні сценарії світового розвитку і динаміки бідності.

14. Характеризуйте вплив культури, суспільних інститутів та економічної системи на рівень бідності.

Тема 9. Глобальна економіка як прогностична реальність

1. В чому ви бачите сутність інтернаціоналізації світового відтворювального процесу?

2. Назвіть плюси і мінуси інтернаціоналізації виробництва.

3. Що ви розумієте під інтернаціоналізацією обігу?

4. У чому ви бачите співвідношення категорій "глобалізація" та "інтернаціоналізація"?

5. Характеризуйте характер, форми, моделі та конкурентні переваги регіональної економічної інтеграції в глобальних умовах розвитку.

6. В чому особливості функціонування сучасних глобальних ринків?

7. Надайте характеристику світових ринків.

8. Назвіть фактори, що сприяють формуванню глобального капіталу.

9. Проаналізуйте позитивні та негативні наслідки функціонування глобальних ринків.

10. Чи існують проблеми розвитку міжнародного бізнесу в умовах глобалізації?

11. Характеризуйте цілі міжнародного бізнесу.

12. Проаналізуйте особливість міжнародних економічних відносин України.

13. Які фактори впливають на розвиток міжнародних зв'язків України?

14. Як, на вашу думку, можна досягти достатнього рівня розвитку міжнародних зв'язків України?

Тема 10. Регулятивні механізми глобальної економіки

1. У чому об'єктивність формування глобальної системи регулювання світогосподарських відносин?

2. Характеризуйте принципи формування глобальної системи регулювання світогосподарських відносин.

3. Що необхідно враховувати в процесі формування регулятивних механізмів глобальної економіки?

4. Назвіть особливості становлення глобально інтегрованої регулюючої системи.
5. Що таке глобальні регуляторні інститути?
6. Назвіть основні принципи глобальної регулюючої системи.
7. Які існують шляхи вдосконалення механізмів регулювання глобальної економіки?
8. Характеризуйте сутність глобальних регуляторних інститутів.
9. Назвіть проблеми глобальної регулюючої системи.
10. В чому мета функціонування глобальних регуляторних інститутів?
11. Назвіть функції держави в умовах глобалізації.
12. У чому роль трансформації світового співтовариства?
13. У чому відмінність між національними й корпоративними інтересами?
14. Характеризуйте роль та дії держави в умовах глобалізації.

Тема 11. Міжнародні стратегії глобалізації

1. В чому сутність світового виробництва?
2. Які основні характеристики світового виробництва?
3. Характеризуйте світову економіку як систему.
4. У чому сутність міжнародних стратегій співробітництва в умовах глобалізації?
5. Проаналізуйте роль міжнародного співробітництва.
6. Дайте визначення міжнародним економічним відносинам.
7. У чому особливості сучасного міжнародного співробітництва?
8. Які фактори впливають процеси розширення НАТО?
9. Назвіть основні напрямки діяльності та цілі ЄС.
10. Які умови розширення ЄС ви знаєте?
11. Характеризуйте сучасні концепції міжнародної безпеки.
12. Які наслідки розширення ЄС на сучасному етапі?
13. Характеризуйте поняття міжнародної безпеки.
14. У чому шляхи досягнення певного рівня міжнародної безпеки?

Тема 12. Конкурентна стратегія розвитку України в умовах глобалізації

1. Чи існує проблема конкурентоспроможності України в глобальній економіці?

2. Що таке конкурентоспроможність країни?
3. Проаналізуйте необхідність інтеграції національного промислового комплексу до світової промислової системи.
4. Назвіть шляхи вирішення проблеми національної конкурентоспроможності в умовах глобалізації.
5. Характеризуйте наслідки і результати співробітництва України з організаціями глобального профілю діяльності.
6. У чому стратегічна перспектива входження України до європейських економічних і оборонних структур?
7. Взаємозв'язок України з співдружністю Незалежних Держав (СНД) .
8. Характеризуйте ставлення України до НАТО.
9. Проаналізуйте проблеми і перспективи співробітництва з СОТ в контексті забезпечення глобальної конкурентоспроможності України.
10. Що таке глобальна конкуренція?
11. Назвіть принципи функціонування СОТ.
12. Чому застосування різноманітних типів та форм співробітництва як невід'ємний фактор розвитку науково-технологічної та інноваційної сфер?
13. Назвіть пріоритетні напрямки фінансування науки.
14. Чи можливий розвиток пріоритетних напрямів інноваційної діяльності в Україні? Якщо так, то за яких умов?

8. Індивідуально-консультативна робота

Індивідуально-консультативна робота здійснюється за графіком індивідуально-консультативної роботи у формі індивідуальних занять, консультацій, перевірки виконання індивідуальних завдань, перевірки та захисту завдань, що винесені на поточний контроль, тощо.

Формами організації індивідуально-консультативної роботи є:

- а) за засвоєнням теоретичного матеріалу:
консультації: індивідуальні (запитання – відповідь), групові (розгляд типових прикладів – ситуацій);
- б) за засвоєнням практичного матеріалу:
консультації індивідуальні та групові;
- в) для комплексної оцінки засвоєння програмного матеріалу:
індивідуальне здавання виконаних робіт.

9. Методи навчання

У процесі викладання навчальної дисципліни для активізації навчально-пізнавальної діяльності студентів передбачене застосування як активних, так і інтерактивних навчальних технологій, серед яких: лекції проблемного характеру, міні-лекції, робота в малих групах, семінари-дискусії, мозкові атаки, кейс-метод, презентації, ознайомлювальні (початкові) ігри, метод проектної роботи, комп'ютерні симуляції, метод Дельфі, метод сценаріїв, банки візуального супроводу (табл. 9.1 і 9.2).

Таблиця 9.1

Розподіл форм та методів активізації процесу навчання за темами навчальної дисципліни

Тема	Практичне застосування навчальних технологій
1	2
Тема 1. Часові межі феномену глобалізації	Лекція проблемного характеру з питання "Глобалізація, як результат людської діяльності", робота в малих групах, презентація результатів, банки візуального супроводу
Тема 2. Сучасна методологія глобалістики	Міні-лекція з питання "Вплив глобалізації на людське життя", банки візуального супроводу
Тема 3. Школи і міждисциплінарний статус глобалістики	Лекція проблемного характеру з питання "Головні критерії глобальних проблем", робота в малих групах, презентація результатів, банки візуального супроводу
Тема 4. Становлення глобальної економіки	Міні-лекція з питання "Становлення загальнопланетарного науково-інформаційного простору, глобальної інформаційної інфраструктури", робота в малих групах, презентація результатів, банки візуального супроводу
Тема 5. Цивілізаційні виміри глобальних економічних процесів	Лекція проблемного характеру з питання "Причини виникнення глобальних проблем", робота в малих групах, презентація результатів, банки візуального супроводу
Тема 6. Суперечності і дуалізм сучасного етапу глобалізації	Лекція проблемного характеру з питання "Причини та прояви дуалізму сучасної глобалізації"
Тема 7. Парадоксальна природа глобальних трансформацій	Міні-лекція з питання "Соціальні наслідки процесу глобалізації. Нерівномірність в розподілу вигід та збитків від глобалізації", банки візуального супроводу

1	2
Тема 8. Альтерглобалізм та його форми	Міні-лекція з питання "Бідність як глобальна проблема", банки візуального супроводу
Тема 9. Глобальна економіка як прогностична реальність	Лекція проблемного характеру з питання "Проблеми розвитку міжнародного бізнесу в умовах глобалізації", робота в малих групах, презентація результатів, банки візуального супроводу
Тема 10. Регулятивні механізми глобальної економіки	Міні-лекція з питання "Становлення глобально інтегрованої регулюючої системи", банки візуального супроводу
Тема 11. Міжнародні стратегії глобалізації	Міні-лекція з питання "Роль міжнародного співробітництва", банки візуального супроводу
Тема 12. Конкурентна стратегія розвитку України в умовах глобалізації	Лекція проблемного характеру з питання "Стратегічна перспектива входження України до європейських економічних і оборонних структур", робота в малих групах, презентації

Основні відмінності активних та інтерактивних методів навчання від традиційних визначаються не тільки методикою і технікою викладання, але й високою ефективністю навчального процесу, який виявляється у: високій мотивації студентів; закріпленні теоретичних знань на практиці; підвищенні самосвідомості студентів; формуванні здатності приймати самостійні рішення; формуванні здатності до ухвалення колективних рішень; формуванні здатності до соціальної інтеграції; набуття навичок вирішення конфліктів; розвитку здатності до знаходження компромісів.

Лекції проблемного характеру – один із найважливіших елементів проблемного навчання студентів. Вони передбачають поряд із розглядом основного лекційного матеріалу встановлення та розгляд кола проблемних питань дискусійного характеру, які недостатньо розроблені в науці й мають актуальне значення для теорії та практики. Лекції проблемного характеру відрізняються поглибленою аргументацією матеріалу, що викладається. Вони сприяють формуванню у студентів самостійного творчого мислення, прищеплюють їм пізнавальні навички. Студенти стають учасниками наукового пошуку та вирішення проблемних ситуацій.

Міні-лекції передбачають викладання навчального матеріалу за короткий проміжок часу й характеризуються значною ємністю, складністю логічних побудов, образів, доказів та узагальнень. Вони проводяться, як

правило, як частина заняття-дослідження. Міні-лекції відрізняються від повноформатних лекцій значно меншою тривалістю. Зазвичай міні-лекції тривають не більше 10 – 15 хвилин і використовуються для того, щоб стисло донести нову інформацію до всіх слухачів. Міні-лекції часто застосовуються як частини цілісної теми, яку бажано викладати повноформатною лекцією, щоб не втомлювати аудиторію. Тоді інформація надається по черзі кількома окремими сегментами, між якими застосовуються інші форми й методи навчання.

Семінари-дискусії передбачають обмін думками і поглядами учасників з приводу даної теми, а також розвивають мислення, допомагають формувати погляди та переконання, виробляють вміння формулювати думки й висловлювати їх.

Робота в малих групах дає змогу структурувати практично-семінарські заняття за формою і змістом, створює можливості для участі кожного студента в роботі за темою заняття, забезпечує формування особистісних якостей та досвіду соціального спілкування.

Мозкові атаки – метод розв'язання невідкладних завдань, сутність якого полягає в тому, щоб висловити якомога більшу кількість ідей за дуже обмежений проміжок часу, обговорити і здійснити їх селекцію.

Презентації – виступи перед аудиторією, що використовуються для представлення певних досягнень, результатів роботи групи звіту про виконання індивідуальних завдань, проектних робіт. Презентації можуть бути як індивідуальними, наприклад виступ одного слухача, так і колективними, тобто виступи двох та більше слухачів.

Метод Дельфі використовується з метою досягнення консенсусу в експертних оцінках і передбачає надання можливості висловити свої думки групі експертів, що працюють індивідуально в різних місцях. При виборі управлінського рішення за цим методом академічну групу розділяють, наприклад, на п'ять малих груп. Чотири групи є робочими, вони розробляють і приймають управлінське рішення, а п'ята група є експертною. Аналіз та варіанти управлінських рішень робочих груп усереднюються цією групою. Експертна група може бути поділена за спеціалізаціями.

Комп'ютерна симуляція (гра) – це метод навчання, що спирається на використання спеціальних комп'ютерних програм, за допомогою яких можливе віртуальне моделювання бізнес-процесу. Студенти можуть

змінювати параметри й дані, приймати рішення та аналізувати наслідки таких рішень. Метою використання даного методу є розвиток системного мислення студентів, їх здібностей до планування, формування вмінь розпізнавати й аналізувати проблеми, порівнювати й оцінювати альтернативи, приймати оптимальні рішення й діяти в умовах обмеженого часу.

Метод сценаріїв полягає в розробці ймовірних моделей поведінки та розвитку конкретних явищ у перспективі.

Банки візуального супроводу сприяють активізації процесу навчання за темами навчальної дисципліни за допомогою наочності.

Таблиця 9.2

**Використання методик активізації
процесу навчання**

Тема навчальної дисципліни	Практичне застосування методик	Методики активізації процесу навчання
Тема 2. Сучасна методологія глобалістики	<i>Семінарське заняття.</i> Тема: "Сутність та сучасна методологія глобалістики"	Семінари-дискусії, презентації
Тема 4. Становлення глобальної економіки	<i>Завдання.</i> Прийняття рішень щодо становлення загальнопланетарного науково-інформаційного простору з використанням методу аналізу ієрархії	Робота в малих групах, мозкові атаки, метод Дельфі
Тема 6. Суперечності і дуалізм сучасного етапу глобалізації	<i>Семінарське заняття.</i> Тема: "Особливості визначення сучасної глобалізації"	Семінари-дискусії, презентації
Тема 10. Регулятивні механізми глобальної економіки	<i>Завдання.</i> Експертна оцінка ролі та дії держави в умовах глобалізації	Робота в малих групах, мозкові атаки
Тема 12. Конкурентна стратегія розвитку України в умовах глобалізації	<i>Завдання.</i> Прийняття та оцінка рішень щодо стратегічної перспективи входження України до європейських економічних і оборонних структур	Робота в малих групах, мозкові атаки, метод Дельфі

10. Методи контролю

Система оцінювання сформованих компетентностей (див. табл. 2.1) у студентів враховує види занять, які згідно з програмою навчальної дисципліни передбачають лекційні, семінарські, практичні заняття, а також виконання самостійної роботи. Оцінювання сформованих компетентностей у студентів здійснюється за накопичувальною 100-бальною системою. Відповідно до Тимчасового положення "Про порядок оцінювання результатів навчання студентів за накопичувальною бально-рейтинговою системою" ХНЕУ ім. С. Кузнеця, контрольні заходи включають:

поточний контроль, що здійснюється протягом семестру під час проведення лекційних, практичних, семінарських занять і оцінюється сумою набраних балів (максимальна сума – 60 балів; мінімальна сума, що дозволяє студенту скласти іспит, – 35 балів);

модульний контроль, що проводиться з урахуванням поточного контролю за відповідний змістовий модуль і має на меті *інтегровану* оцінку результатів навчання студента після вивчення матеріалу з логічно завершеної частини дисципліни – змістового модуля;

підсумковий/семестровий контроль, що проводиться у формі семестрового екзамену, відповідно до графіку навчального процесу.

Поточний контроль з даної навчальної дисципліни проводиться в таких формах:

активна робота на лекційних заняттях;

активна участь у виконанні практичних завдань;

активна участь у дискусії та презентації матеріалу на семінарських заняттях;

захист індивідуального та комплексного розрахункового завдання;

перевірка есе за заданою тематикою;

проведення поточного тестування;

проведення письмової контрольної роботи;

експрес-опитування;

проведення диктанту за лекційним матеріалом.

Модульний контроль з даної навчальної дисципліни проводиться у формі колоквиуму. **Колоквиум** – це форма перевірки й оцінювання знань студентів у системі освіти у вищих навчальних закладах. Проводиться як проміжний міні-екзамен з ініціативи викладача.

Підсумковий/семестровий контроль проводиться у формі семестрового екзамену. **Семестрові екзамени** – форма оцінки підсумкового засвоєння студентами теоретичного та практичного матеріалу з окремої навчальної дисципліни, що проводиться як контрольний захід.

Порядок проведення поточного оцінювання знань студентів. Оцінювання знань студента під час семінарських і практичних занять та виконання індивідуальних завдань проводиться за накопичувальною 100-бальною системою за такими критеріями:

розуміння, ступінь засвоєння теорії та методології проблем, що розглядаються;

ступінь засвоєння фактичного матеріалу навчальної дисципліни; ознайомлення з рекомендованою літературою, а також із сучасною літературою з питань, що розглядаються;

вміння поєднувати теорію з практикою при розгляді виробничих ситуацій, розв'язанні задач, проведенні розрахунків у процесі виконання індивідуальних завдань та завдань, винесених на розгляд в аудиторії;

логіка, структура, стиль викладу матеріалу в письмових роботах і при виступах в аудиторії, вміння обґрунтовувати свою позицію, здійснювати узагальнення інформації та робити висновки;

арифметична правильність виконання індивідуального та комплексного розрахункового завдання.

Максимально можливий бал за конкретним завданням ставиться за умови відповідності індивідуального завдання студента або його усної відповіді всім зазначеним критеріям. Відсутність тієї або іншої складової знижує кількість балів. При оцінюванні індивідуальних завдань увага також приділяється якості, самостійності та своєчасності здачі виконаних завдань викладачу, згідно з графіком навчального процесу. Якщо якась із вимог не буде виконана, то бали будуть знижені.

Поточний тестовий контроль проводиться 1 раз за семестр. Тест включає запитання одиничного і множинного вибору щодо перевірки знань основних категорій навчальної дисципліни.

Письмова контрольна робота проводиться 4 рази за семестр та включає практичні завдання різного рівня складності відповідно до тем змістового модуля.

Критерії оцінювання позааудиторної самостійної роботи студентів. Загальними критеріями, за якими здійснюється оцінювання позааудиторної самостійної роботи студентів, є: глибина і міцність знань, рівень мислення,

вміння систематизувати знання за окремими темами, вміння робити обґрунтовані висновки, володіння категорійним апаратом, навички і прийоми виконання практичних завдань, вміння знаходити необхідну інформацію, здійснювати її систематизацію та обробку, самореалізація на практичних та семінарських заняттях.

Критеріями оцінювання есе є:

здатність проводити критичну та незалежну оцінку певних проблемних питань;

вміння пояснювати альтернативні погляди та наявність власної точки зору, позиції на певне проблемне питання;

застосування аналітичних підходів;

якість і чіткість викладення міркувань;

логіка, структуризація та обґрунтованість висновків щодо конкретної проблеми;

самостійність виконання роботи;

грамотність подачі матеріалу;

використання методів порівняння, узагальнення понять та явищ;

оформлення роботи.

Порядок підсумкового контролю з навчальної дисципліни

Підсумковий контроль знань та компетентностей студентів з навчальної дисципліни здійснюється на підставі проведення семестрового екзамену. Екзаменаційний білет охоплює програму дисципліни і передбачає визначення рівня знань та ступеня опанування студентами компетентностей (див. табл. 2.1).

Завданням екзамену є перевірка розуміння студентом програмного матеріалу в цілому, логіки та взаємозв'язків між окремими розділами, здатності творчого використання накопичених знань, вміння формулювати своє ставлення до певної проблеми навчальної дисципліни тощо. В умовах реалізації компетентнісного підходу екзамен оцінює рівень засвоєння студентом компетентностей, що передбачені кваліфікаційними вимогами. Кожен екзаменаційний білет складається із 5 практичних ситуацій, які передбачають вирішення типових професійних завдань фахівця на робочому місці та дозволяють діагностувати рівень теоретичної підготовки студента і рівень його компетентності з навчальної дисципліни.

Екзаменаційний білет включає два стереотипних, два діагностичних та одне евристичне завдання, які оцінюються відповідно до Тимчасового

положення "Про порядок оцінювання результатів навчання студентів за накопичувальною бально-рейтинговою системою" ХНЕУ ім. С. Кузнеця.

Студент, який із поважних причин, підтверджених документально, не мав можливості брати участь у формах поточного контролю, тобто не склав змістовий модуль, має право на його відпрацювання у двотижневий термін після повернення до навчання за розпорядженням декана факультету відповідно до встановленого терміну.

Студент **не може бути допущений** до складання екзамену, якщо кількість балів, одержаних за результатами перевірки успішності під час поточного та модульного контролю відповідно до змістового модуля впродовж семестру, в сумі не досягла 35 балів. Після екзаменаційної сесії декан факультету видає розпорядження про ліквідацію академічної заборгованості. У встановлений термін студент добирає залікові бали.

Студента слід **вважати атестованим**, якщо сума балів, одержаних за результатами підсумкової/семестрової перевірки успішності, дорівнює або перевищує 60. Мінімально можлива кількість балів за поточний і модульний контроль упродовж семестру – 35 та мінімально можлива кількість балів, набраних на екзамені, – 25.

Результат семестрового екзамену оцінюється в балах (максимальна кількість – 40 балів, мінімальна кількість, що зараховується, – 25 балів) і проставляється у відповідній графі екзаменаційної *"Відомості обліку успішності"*.

Підсумкова оцінка з навчальної дисципліни розраховується з урахуванням балів, отриманих під час екзамену, та балів, отриманих під час поточного контролю за накопичувальною системою. Сумарний результат у балах за семестр складає: *"60 і більше балів – зараховано"*, *"59 і менше балів – не зараховано"* та заноситься у залікову *"Відомість обліку успішності"* навчальної дисципліни. У випадку отримання менше 60 балів студент обов'язково здає залік після закінчення екзаменаційної сесії у встановлений деканом факультету термін, але не пізніше двох тижнів після початку семестру. У випадку повторного отримання менше 60 балів декан факультету призначає комісію у складі трьох викладачів на чолі із завідувачем кафедри та визначає термін перескладання заліку, після чого приймається рішення відповідно до чинного законодавства: "зараховано" – студент продовжує навчання за графіком навчального процесу, а якщо "не зараховано", тоді декан факультету пропонує студенту повторне вивчення навчальної дисципліни протягом наступного навчального періоду самостійно.

Зразок екзаменаційного білета

Форма № Н-5.05

Харківський національний економічний університет імені Семена Кузнеця
Навчальна дисципліна "Глобальна економіка"

Екзаменаційний білет № 1

Завдання 1 (стереотипне). Обґрунтуйте необхідність стримання впливу діяльності основних міжнародних фінансових інститутів на економіки деяких країн. Як саме таке втручання впливає на обмеження суверенітету держав? Проаналізуйте включеність України у світовий інтеграційний процес: стан, проблеми та перспективи.

Завдання 2 (стереотипне). Сформулюйте сутність соціальних наслідків глобалізації для різних за рівнем розвитку країн світу. Надайте характеристику існуючим відомим шляхам їх подолання. Запропонуйте такі шляхи подолання цих наслідків, що ще не були використані. Відповідь обґрунтуйте.

Завдання 3 (діагностичне). Визначити чисельність та темп приросту економічно активного населення країни у звітному році. Надайте відповідь на наступні запитання:

1. Чи може глобалізація впливати на приріст економічно активного населення?

2. Як впливає місце країни в міжнародному поділі праці на рівень зайнятості в країні?

Вихідні дані:

1. Чисельність зайнятого населення у працездатному віці в базовому році становила 18 520 тис. осіб, що складає 90 % від загальної чисельності зайнятих та 80 % від загальної чисельності економічно активного населення.

2. Приріст зайнятих працездатного віку у звітному році склав 0,9 %, а осіб старше працездатного віку скоротився на 4 %.

3. Чисельність безробітних у звітному році скоротилась на 28,2 %.

Завдання 4 (діагностичне). Далі наведені дані про структуру та обсяг зовнішнього боргу країни. Прокоментуйте ці дані, обґрунтувавши основні причини існуючого боргу. Запропонуйте шляхи, за допомогою яких можна уникнути такого ступеня заборгованості. Обґрунтуйте позитивні та негативні наслідки співробітництва даної країни з міжнародними фінансовими інститутами.

Структура валового зовнішнього боргу за секторами на 01.04.2012 р.,%.

Банки	23,4
Компанії	48,6
Держава	28,0
Усього	120,5 млрд

Валютна структура заборгованості на 01.04.2012 р. %.

Долар	85,9
Євро	6,1
Гривня	5,5
Рос. руб.	0,9
Інші валюти	1,9

Обсяг зовнішнього боргу банківського сектору, млрд грн.

01.04.11	29,5
01.07.11	28,3
01.10.11	27,9
01.01.12	28,1
01.04.12	28,2

Завдання 5 (евристичне). У таблиці подано один із показників якості життя населення – розмір ВВП на душу населення деяких країн за 2012 р. (тис. \$). Проаналізуйте причини високого ступеня розбіжностей при розрахунку показника у різних країнах. Спрогнозуйте, як можна змінити подібну ситуацію під впливом глобалізаційних процесів, що відбуваються у світі?

1	Норвегія	84,290
2	Швейцарія	71,530
3	Швеція	50,110
4	Америка	47,390
5	Германія	43,110
6	Франція	42,390
7	Чехія	17,890
8	Росія	9,900
9	Білорусія	5,950
10	Китай	4,270
11	Туркменістан	3,790
12	Україна	3,000
13	В'єтнам	1,160

Затверджено на засіданні
кафедри політекономії ХНЕУ ім. С. Кузнеця.

Протокол № ___ від "___" _____ 20___ р.

Зав. кафедри _____ Екзаменатор _____
(підпис) (підпис)

Підсумкові бали за екзамен складаються із суми балів за виконання всіх завдань, що округлені до цілого числа за правилами математики.

Алгоритм вирішення кожного завдання включає окремі етапи, які відрізняються за складністю, трудомісткістю та значенням для розв'язання завдання. Тому окремі завдання та етапи їх розв'язання оцінюються відокремлено один від одного таким чином:

Завдання 1 (2,5 бала):

1,5 бала – за правильне подання та використання методичного апарату;

0,5 бала – за наявність і ґрунтовність висновку;

0,25 бала – за охайність подання результатів;

0,25 бала – за наявність пояснень.

Завдання 2 (5 балів):

3,75 бали – за правильне подання та використання методичного апарату;

0,25 бала – за охайність подання результатів;

1 бал – за наявність і ґрунтовність висновку.

Завдання 3 (7,5 бала):

3,5 бали – за логіку системних викладів;

1,75 бала – за знання теоретичного матеріалу щодо аналізу впливу глобалізації на приріст економічно активного населення;

1 бал – за арифметичну правильність розрахунку приросту економічно активного населення;

0,25 бала – за охайність подання результатів;

1,0 бал – за наявність і ґрунтовність висновку.

Завдання 4 (10 балів):

2,5 бали – за логіку системних викладів;

2,5 бали – за знання визначень та вміння аналізувати структуру та обсяг зовнішнього боргу країни;

2,5 бали – за вміння запропонувати шляхи, за допомогою яких можна уникнути високого ступеня заборгованості;

1,25 бал – за аналіз ключових проблем, що пов'язані з зростанням зовнішнього боргу країни;

0,25 бала – за охайність подання результатів;

1,0 бал – за наявність і ґрунтовність висновку.

Завдання 5 (15 балів):

2,5 бали – за логіку системних викладів;

2,5 бали – за правильне подання та аналіз теоретичного матеріалу щодо розрахунку розміру ВВП на душу населення;

5 балів – за правильне подання та аналіз даних щодо причин розбіжностей даного показника (ВВП на душу населення);

3,75 бали – за комплексний підхід до синтезу отриманих результатів дослідження;

0,25 бала – за охайність подання результатів;

1,0 бал – за наявність і ґрунтовність висновку.

11. Розподіл балів, які отримують студенти

Система оцінювання рівня сформованості професійних компетентностей студентів денної форми навчання наведена в табл. 11.1.

Таблиця 11.1

Система оцінювання рівня сформованості професійних компетентностей

Професійні компетентності	Навчальний тиждень	Годин	Методи та форми навчання		ОЦІНКА рівня сформованості компетентностей			
					Форми контролю	Максимальний бал		
1	2	3	4		5	6		
Змістовий модуль 1.						30		
Загальні питання щодо становлення глобальної економіки								
ГЕ1	Обґрунтувати сутність глобалізації та значення її закономірності та тенденції	1	Ауд.	2	Лекція	Тема 1. Часові межі феномену глобалізації	Робота на лекції	0,2
				2	Семінарське заняття	Тема семінарського заняття: "Часові критерії розвитку глобалізації" 1. Соціокультурний феномен глобалізації. 2. Сутність економічної глобалізації. 3. Історичні періоди розвитку процесів глобалізації	Активна участь у дискусії	0,5
			СРС	5	Підготовка до занять	Вивчення лекційного матеріалу, підготовка до семінарського заняття, огляд теоретичного матеріалу з теми "Сутність економічної глобалізації".	Презентація, виконання ІНДЗ	2

Продовження табл. 11.1

1	2	3	4		5	6		
ГЕ1	Обґрунтовувати сутність глобалізації та значення її закономірності та тенденції	2	Ауд.	2	Лекція	Тема 2. Сучасна методологія глобалістики	Робота на лекції	0,2
			Ауд.	2	Семінарське заняття	<i>Тема семінарського заняття: "Сутність та сучасна методологія глобалістики"</i> 1. Виникнення глобалістики. Сутність глобалістики. 2. Вплив глобалізації на людське життя. 3. Основні типи глобальних проблем. 4. Соціокультурний розвиток у глобальному суспільстві	Активна участь у дискусії	0,5
			СРС	3	Підготовка до занять	Пошук, підбір та огляд літературних джерел за заданою тематикою. Підготовка ІНДЗ	Презентація, виконання ІНДЗ	1
ГЕ1	Обґрунтовувати сутність глобалізації та значення її закономірності та тенденції	3	Ауд.	2	Лекція	Тема 2. Сучасна методологія глобалістики	Робота на лекції	0,2
			Ауд.	2	Практичне заняття	<i>Завдання 1.</i> Аналіз закономірностей та тенденцій глобалізації. <i>Завдання 2.</i> Класифікація типів глобальних проблем	Активна участь у виконанні практичних завдань	0,5
			СРС	2	Підготовка до занять	Вивчення лекційного матеріалу, підготовка до <i>практичного заняття</i>	Активне виконання практичних завдань	1
ГЕ2	Вміння досліджувати теоретичні та методологічні проблеми сучасної глобалістики, використовуючи концепції сучасної глобалістики	4	Ауд.	2	Лекція	Тема 3. Школи і міждисциплінарний статус глобалістики	Робота на лекції	0,2
			Ауд.	2	Семінарське заняття	<i>Тема семінарського заняття: "Наукові школи дослідження глобалістики"</i> 1. Предмет дослідження глобалістики. 2. Розвиток сучасної глобалістики як науки. 3. Основні напрями глобалістики – економічна глобалістика, політична глобалістика, соціальна глобалістика, екологічна глобалістика	Активна участь у дискусії	0,5
			СРС	7	Підготовка до занять	Вивчення лекційного матеріалу, підготовка до семінарського заняття, огляд теоретичного матеріалу з теми "Різні школи – різні погляди дослідження глобалістики"	Презентація, виконання ІНДЗ	1
		Ауд.	2	Лекція	Тема 4. Становлення глобальної економіки	Робота на лекції	0,2	

Продовження табл. 11.1

1	2	3	4	5	6			
			2	Семінарське заняття	<p><i>Тема семінарського заняття: "Становлення глобальної економіки як науки"</i></p> <p>1. Основні чинники глобалізації. 2. Становлення загальнопланетарного науково-інформаційного простору, глобальної інформаційної інфраструктури. 3. Систематизування поглядів на глобалізацію. 4. Становлення глобальної економіки як науки</p>	Активна участь у дискусії	1,5	
			CPC	4	Підготовка до занять	Вивчення лекційного матеріалу, підготовка до <i>семінарського заняття</i> . Підготовка ІНДЗ	Презентація, виконання ІНДЗ	1,2
ГЕ 2	Вміння використовувати чинники глобалізації при аналізі особливостей функціонування глобальної економіки	6	Ауд.	2	Лекція	Тема 4. Становлення глобальної економіки	Робота на лекції	0,2
				2	Практичне заняття	<p><i>Завдання 3.</i> Визначення чинників глобалізації</p> <p><i>Завдання 4.</i> Використовування чинників глобалізації при аналізі особливостей функціонування глобальної економіки</p>	Активна участь у виконанні практичних завдань	0,5
			CPC	3	Підготовка до занять	Огляд теоретичного матеріалу з теми "Основні чинники глобалізації". Виконання індивідуальних завдань за обраною темою	Захист індивідуального завдання	2
		7	Ауд.	2	Лекція	Тема 5. Цивілізаційні виміри глобальних економічних процесів	Робота на лекції	0,2
				2	Семінарське заняття	<p><i>Тема семінарського заняття: "Цивілізаційні виміри глобального економічного розвитку"</i></p> <p>1. Ключові глобальні проблеми економічного розвитку, їх характеристика. 2. Еволюція локальних цивілізацій. 3. Найбільш суттєві ознаки економічного глобалізму</p>	Активна участь у дискусії	1,5
			CPC	7	Підготовка до занять	Вивчення лекційного матеріалу, підготовка до <i>семінарського заняття</i> , огляд теоретичного матеріалу з теми "Найбільш суттєві ознаки економічного глобалізму"	Презентація, виконання ІНДЗ	1,7

Продовження табл. 11.1

1	2	3	4	5	6			
ГЕ 3	Здійснювати оцінку фінансових криз та їх впливу на світову економіку	8	Ауд.	2	Лекція	Тема 6. Суперечності і дуалізм сучасного етапу глобалізації	Робота на лекції	0,2
				1	Семинарське заняття	Тема семінарського заняття: "Особливості визначення сучасної глобалізації" 1. Принципи сучасної глобалізації. 2. Причини та прояви дуалізму сучасної глобалізації. 3. Характер критики глобальних економічних процесів	Активне виконання практичних завдань	1,5
				1	Практичне заняття	Колоквіум		10
			4	Підготовка до занять	Вивчення лекційного матеріалу, підготовка до <i>семинарського заняття</i> , огляд теоретичного матеріалу з теми "Прояви дуалізму сучасної глобалізації"		1,5	
Змістовий модуль 2. Форми впливу глобалізації на світове суспільство								30
ГЕ 4	Приймати рішення по визначенню дій щодо вдосконалення існування та функціонування глобальної економіки	9	Ауд.	2	Лекція	Тема 7. Парадоксальна природа глобальних трансформацій	Робота на лекції	0,2
				2	Семинарське заняття	Тема семінарського заняття: "Глобальні трансформації, їх сутність" 1. Основні суперечності глобальних трансформацій. 2. Основні характеристики парадоксів глобалізації. 3. Вплив криз на світову економіку. 4. Інформаційні процеси в глобальній економіці	Активна участь у дискусії	0,5
				1	Підготовка до занять	Пошук, підбір та огляд літературних джерел за заданою тематикою. Вивчення лекційного матеріалу, підготовка до <i>семинарського заняття</i> , огляд теоретичного матеріалу з теми "Вплив криз на світову економіку". Виконання індивідуальних завдань за обраною темою	Презентація, виконання ІНДЗ	1
			10	Ауд.	2	Лекція	Тема 7. Парадоксальна природа глобальних трансформацій	Робота на лекції
2	Практичне заняття	Завдання 5. Аналіз фінансових криз та їх впливу на світову економіку			Активна участь у виконанні практичних завдань	1,5		

1	2	3	4	5	6					
ГЕ 2	Досліджувати оптимальну систему розвитку глобалізації	11	CPC	2	Підготовка до занять	Вивчення лекційного матеріалу, підготовка до практичного заняття, підготовка ІНДЗ	Захист індивідуального завдання	1		
			Ауд.	2	Лекція	Тема 8. Альтерглобалізм та його форми	Робота на лекції	0,2		
				2	Семінарське заняття	<p><i>Тема семінарського заняття: "Принципові особливості альтерглобалізму"</i></p> <p>1. Суспільно-політичні передумови антиглобалізму. 2. Антиглобальний рух як суттєвий політичний феномен. 3. Вплив культури, суспільних інститутів та економічної системи на рівень бідності</p>	Активна участь у дискусії	0,5		
		CPC	5	Підготовка до занять	Вивчення лекційного матеріалу, підготовка до <i>семінарського заняття</i> , огляд теоретичного матеріалу з теми "Вплив культури, суспільних інститутів та економічної системи на рівень бідності"	Презентація, виконання ІНДЗ	1			
		12	Ауд.	2	Лекція	Тема 9. Глобальна економіка як прогностична реальність.	Робота на лекції	0,2		
				2	Семінарське заняття	<p><i>Тема семінарського заняття: "Глобальна економіка як прогностична реальність"</i></p> <p>1. Сутність глобальної інтернаціоналізації. 2. Глобалізація світових ринків. 3. Міжнародний бізнес в умовах глобалізації</p>	Активна участь у дискусії	1,5		
			CPC	5	Підготовка до занять	Вивчення лекційного матеріалу, Підготовка до семінарських занять. Виконання індивідуальних завдань за обраною темою	Презентація, виконання ІНДЗ	1		
		ГЕ 4	Приймати рішення по визначенню дій щодо вдосконалення існування та функціонування глобальної економіки	13	Ауд.	2	Лекція	Тема 10. Регулятивні механізми глобальної економіки	Робота на лекції	0,2
						2	Семінарське заняття	<p><i>Тема семінарського заняття: "Формування глобальної системи регулювання світогосподарських відносин"</i></p> <p>1. Становлення глобально інтегрованої регулюючої системи. 2. Принципи глобальної регулюючої системи. 3. Глобальні регуляторні інститути – сутність, мета функціонування. 4. Роль та дії держави в умовах глобалізації</p>	Активна участь у дискусії	0,5
				CPC	2	Підготовка до занять	Вивчення лекційного матеріалу, підготовка до <i>семінарського заняття</i> , огляд теоретичного матеріалу з теми "Принципи глобальної регулюючої системи"	Презентація, виконання ІНДЗ	1	

Продовження табл. 11.1

1	2	3	4	5	6		
	14	Ауд.	2	Лекція	Тема 10. Регулятивні механізми глобальної економіки	Робота на лекції	0,2
			2	Практичне заняття	<i>Завдання 6. Аналіз дії конкурентних механізмів глобального ринку</i>	Активна участь у виконанні практичних завдань	1,5
		СРС	3	Підготовка до занять	Вивчення лекційного матеріалу, підготовка практичних занять. Виконання індивідуальних завдань за обраною темою	Захист індивідуального завдання	1
ГЕ 4	15	Ауд.	2	Лекція	Тема 11. Міжнародні стратегії глобалізації	Робота на лекції	0,2
			2	Семинарське заняття	<i>Тема семінарського заняття: "Міжнародні стратегії співробітництва в умовах глобалізації"</i> 1. Характеристика і аналіз проблеми 2. Світове виробництво, його характеристика. 3. НАТО, основні напрямки діяльності. 4. Цілі функціонування ЄС	Активна участь у дискусії	0,5
		СРС	5	Підготовка до занять	Вивчення лекційного матеріалу, підготовка до <i>семінарського заняття</i> , огляд теоретичного матеріалу з теми "Цілі функціонування ЄС"	Презентація, виконання ІНДЗ	1
ГЕ 4	16	Ауд.	2	Лекція	Тема 12. Конкурентна стратегія розвитку України в умовах глобалізації	Робота на лекції	0,2
			2	Семинарське заняття	<i>Тема семінарського заняття: "Стратегія розвитку України в умовах глобалізації"</i> 1. Проблеми національної конкурентоспроможності в умовах глобалізації. 2. Стратегічна перспектива входження України до європейських економічних і оборонних структур. 3. Україна і Співдружність Незалежних Держав (СНД) . 4. Перспективи співробітництва України з СОТ в умовах забезпечення глобальної конкурентоспроможності	Активна участь у дискусії	1,5

Закінчення табл. 11.1

1		2	3		4				5	6	
			СРС	2	Підготовка до занять	Вивчення лекційного матеріалу, підготовка до <i>семінарського заняття</i> , огляд теоретичного матеріалу з теми "Проблеми національної конкурентоспроможності в умовах глобалізації"				Презентація, виконання ІНДЗ	1
		17		2	Лекція	Тема 12. Конкурентна стратегія розвитку України в умовах глобалізації				Робота на лекції	0,2
				2	Практичне заняття	<i>Завдання 7.</i> Оцінка конкурентоспроможності України в глобальній економіці. Колоквіум				Активна участь у виконанні практичних завдань	0,5 10
				2	Підготовка до занять	Вивчення лекційного матеріалу, підготовка практичних занять. Виконання індивідуальних завдань за обраною темою				Захист індивідуального завдання	1,7
Усього годин				180	Загальна максимальна кількість балів із дисципліни						100
з них											
<i>аудиторні</i>				72	40 %					<i>поточний контроль</i>	60
<i>самостійна робота</i>				108	60 %					<i>підсумковий контроль</i>	40

Розподіл балів у межах тем змістових модулів наведено в табл. 11.2.

Таблиця 11.2

Розподіл балів за темами

Поточне тестування та самостійна робота												Підсумковий тест (екзамен)	Сума
Змістовий модуль 1						Змістовий модуль 2							
T1	T2	T3	T4	T5	T6	T7	T8	T9	T10	T11	T12	40	100
2,7	3,4	1,7	5,6	3,4	3,2	4,4	1,7	2,7	4,4	1,7	5,1		
Колоквіум						Колоквіум							
10						10							

Примітка. T1, T2 ... T12 – теми змістових модулів.

Максимальну кількість балів, яку може накопичити студент протягом тижня за формами та методами навчання, наведено в табл. 12.3.

Розподіл балів за тижнями

Теми змістового модуля			Лекційні заняття	Практичні заняття	Семинарські заняття	Захист індиві- дуального завдання	Перевірка есе	Презентація	Експрес- опитування	Тестування	Письмова контрольна робота	Захист ІНДЗ	Колоквіум	Усього
Змістовий модуль 1. Загальні питання щодо становлення глобальної економіки	Тема 1	1 тиждень	0,2	-	0,5	-	-	1,5	-	-	-	0,5	-	2,7
	Тема 2	2 тиждень	0,2		0,5		-	0,5	-	-	-	0,5	-	1,7
		3 тиждень	0,2	0,5							1			1,7
	Тема 3	4 тиждень	0,2		0,5		-	0,5	-	-		0,5	-	1,7
	Тема 4	5 тиждень	0,2	-	1,5		1,2	-	-	-			-	2,9
		6 тиждень	0,2	0,5		1					1			2,7
	Тема 5	7 тиждень	0,2	-	1,5	-	-		1,7		-		-	3,4
	Тема 6	8 тиждень	0,2		1,5		-	-	-	1,5			10	13,2
Змістовий модуль 2. Прийняття господарських рішень в умовах ризику	Тема 7	9 тиждень	0,2		0,5		-	0,5	-	-	-	0,5	-	1,7
		10 тиждень	0,2	1,5	-	1		-	-	-	-	-	-	2,7
	Тема 8	11 тиждень	0,2		0,5	-		0,5	-		-	0,5	-	1,7
	Тема 9	12 тиждень	0,2		1,5	-	-	0,5		-	-	0,5	-	2,7
	Тема 10	13 тиждень	0,2		0,5		-	-	1	-	-	-	-	1,7
		14 тиждень	0,2	1,5	-		-	-	-	-	1	-	-	2,7
	Тема 11	15 тиждень	0,2		0,5		-	0,5	-	-	-	0,5	-	1,7
	Тема 12	16 тиждень	0,2	-	1,5	-	1	-		-	-	-	-	2,7
		17 тиждень	0,2	0,5	-	-	-	0,7	-	-	1		10	12,4
Усього			3,4	4,5	9,5							20	60	

Підсумкова оцінка з навчальної дисципліни визначається відповідно до Тимчасового положення "Про порядок оцінювання результатів навчання студентів за накопичувальною бально-рейтинговою системою" ХНЕУ ім. С. Кузнеця (табл. 11.4).

Оцінки за цією шкалою заносяться до відомостей обліку успішності, індивідуального навчального плану студента та іншої академічної документації.

Таблиця 11.4

Шкала оцінювання: національна та ЄКТС

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка ЄКТС	Оцінка за національною шкалою	
		для екзамену, курсового проекту (роботи), практики	для заліку
90 – 100	A	відмінно	зараховано
82 – 89	B	добре	
74 – 81	C		
64 – 73	D	задовільно	
60 – 63	E		
35 – 59	FX	незадовільно	не зараховано
1 – 34	F		

12. Рекомендована література

12.1. Основна

1. Анилионис Г. П. Глобальный мир единый и разделённый / Г. П. Анилионис, Н. А. Зотова. – М. : Изд. "Международные отношения", 2005.

2. Базилевич В. Д. Макроекономіка : підручник / В. Д. Базилевич, К. С. Базилевич, Л. О. Баластрик ; за ред. В. Д. Базилевича. – К. : Знання, 2008. – 743 с.

3. Бережная Н. И. Политическая экономия в структурно-логических схемах / Н. И. Бережная. – Х. : ИД "ИНЖЭК", 2008. – 288 с.

4. Бобылев С. Н. Экономика устойчивого развития : учебное пособие / С. Н. Бобылев, Э. В. Гирусов, Р. А. Перелет. – М. : Изд. "Ступени", 2004.

12.2. Додаткова

5. Богомоллов О. Т. Анатомия глобальной экономики / О. Т. Богомоллов. – М. : ИКЦ "Академкнига", 2004.

6. Дятлов С. А. Структурные элементы, противоречия и показатели глобальной экономики / С. А. Дятлов. – СПб. : Изд. Филологического факультета СПбГУ, 2004.

7. Капица Л. М. Индикаторы мирового развития / Л. М. Капица, Л. И. Шохина. – М. : Изд. "Экономика. Право. Политика. Безопасность", 2005.

8. Кастельс М. Информационная эпоха: экономика, общество и культура / М. Кастельс. – М. : Вече, 2004.
9. Корнейчук Б. В. Информационная экономика : учебное пособие / Б. В. Корнейчук. – СПб. : Изд. "Питер", 2005.
10. Ли Дунг-Джин Международная экономическая интеграция / Дунг-Джин Ли. – М. : Изд. "Экономист", 2006.
11. Ломакин В. К. Мировая экономика / В. К. Ломакин. – М. : ЮНИТИ, 2005.
12. Международная экономическая интеграция / под ред. Н. Н. Ливенцева. – М. : Изд. "Экономист", 2006.
13. Мировая экономика : учебник / под ред. проф. А. С. Булатова. – 2-е изд. – М. : Изд. "Экономист", 2006.
14. Національна економіка : навчальний посібник / Н. І. Бережна, М. С. Бріль, Л. В. Єфремова та ін. ; за заг. ред. канд. екон. наук, доцента В. М. Філатова. – Х. : Вид. ХНЕУ, 2010. – 200 с.
15. Практикум з навчальної дисципліни "Макроекономіка" для студентів всіх спеціальностей усіх форм навчання / укл. О. М. Крюкова, О. М. Кліменко, М. С. Бріль та ін. – Х. : Вид. ХНЕУ, 2010. – 108 с.
16. Региональная экономика / под редакцией проф. В. Н. Видяпина, проф. М. В. Степанова. – М. : ИНФРА-М, 2005.
17. Шестаков А. В. Теневая экономика : учебное пособие / А. В. Шестаков. – М. : ИД "Дашков и К^о", 2000.
18. Эванс Ф. Вдребезги: новая информационная экономика и трансформация бизнес-стратегий /Ф. Эванс, С. Т. Вустер. – М. : Изд. "Секрет фирмы", 2005.
19. Экономическая теория (Политическая экономия) : учеб. пособ. / Л. И. Дмитриченко, Л. А. Дмитриченко, А. Н. Химченко и др. – Донецк : Каштан, 2009. – 296 с.

12.3. Інформаційні ресурси

20. Регіони України : статистичний щорічник [Електронний ресурс]. – Режим доступу : www.ukrstat.gov.ua.
21. Сірік І. П. Методичні підходи до обґрунтування управлінських рішень [Електронний ресурс] / І. П. Сірік // Ефективна економіка. – Режим доступу : <http://www.economy.nauka.com.ua/index.php?operation=1&iid=623>.
22. Статистика України : науковий журнал [Електронний ресурс]. – Режим доступу до журналу : www.ukrstat.gov.ua.
23. Статистична звітність емітентів України [Електронний ресурс]. – Режим доступу : www.smida.gov.ua/db/emitent.

Додатки

Додаток А
Таблиця А.1

**Структура складових професійних компетентностей з навчальної дисципліни
"Глобальна економіка"
за Національною рамкою кваліфікацій України**

Складові компетентності, яка формується в рамках теми	Мінімальний досвід	Знання	Вміння	Комунікації	Автономність і відповідальність
1	2	3	4	5	6
Тема 1. Часові межі феномену глобалізації					
Здатність визначити сутність економічної глобалізації та основних підходів щодо її аналізу	Здатність надавати характеристику економічної глобалізації	Знання основних характеристик та історичних періодів розвитку процесів глобалізації	Аналізувати тенденції економічного розвитку	Зрозуміло і недвозначно доносити власні висновки, а також знання та пояснення, що їх обґрунтовують	Відповідальність за точне визначення сутності економічної глобалізації та основних підходів щодо її аналізу
Тема 2. Сучасна методологія глобалістики					
Вміння аналізувати закономірності та тенденції глобалізації, класифікувати типи глобальних проблем	Сутність та принципи формування глобалістики	Знання закономірностей та тенденцій глобалізації	Класифікувати типи глобальних проблем	Показувати результати дослідження проблем, пов'язаних з формуванням сучасного глобалізму	Подавати результати виконаних самостійно або у складі колективу досліджень щодо тенденцій глобалізації

1	2	3	4	5	6
Тема 3. Школи і міждисциплінарний статус глобалістики					
Вміння досліджувати теоретичні та методологічні проблеми сучасної глобалістики, використовуючи концепції сучасної глобалістики	Розвиток сучасної глобалістики як науки. Наукові школи дослідження глобалістики	Теоретичні та методологічні проблеми сучасної глобалістики	Виділяти основні напрямки глобалістики – економічну глобалістику, політичну глобалістику, соціальну глобалістику, екологічну глобалістику	Презентувати результати дослідження методологічних проблем сучасної глобалістики	Самостійно досліджувати тенденції розвитку процесів глобалізації та відповідати за коректність і адекватність висновків і рекомендацій
Тема 4. Становлення глобальної економіки					
Вміння використовувати чинники глобалізації при аналізі особливостей функціонування глобальної економіки	Сутність чинників глобалізації, становлення єдиного світового виробництва	Знання природи глобалізації, еволюції напрямків глобалізації	Надавати характеристику сутності чинників глобалізації, форм прояву глобалізації; формулювати особливості глобальної економіки	Професійно формулювати особливості функціонування глобальної економіки	Відповідальність за точне визначення проблем, пов'язаних з особливостями функціонування глобальної економіки та факторів, що впливають на них
Тема 5. Цивілізаційні виміри глобальних економічних процесів					
Здатність характеризувати ключові глобальні проблеми економічного розвитку за допомогою цивілізаційного виміру глобальних економічних процесів	Визначення ключових глобальних проблем економічного розвитку, враховуючи цивілізаційний підхід	Знання принципів цивілізаційного виміру глобального економічного розвитку	Аналізувати ключові глобальні проблеми економічного розвитку за допомогою цивілізаційного виміру глобальних економічних процесів	Презентувати результати аналізу ключові глобальні проблеми економічного розвитку	Самостійно досліджувати принципів цивілізаційного виміру глобального економічного розвитку та відповідати за коректність і адекватність висновків і рекомендацій

Тема 6. Суперечності і дуалізм сучасного етапу глобалізації					
Здатність робити аналіз суперечностей і дуалізму сучасного етапу глобалізації	Поняття дуалізму сучасного етапу глобалізації	Знання принципів сучасної глобалізації	Аналізувати причини та прояви дуалізму сучасної глобалізації, виділяти позитивні та негативні наслідки глобалізації	Презентувати результати дослідження причин та проявів дуалізму сучасної глобалізації	Відповідальність за точне визначення проблем, пов'язаних з виникненням дуалізму глобалізації
Тема 7. Парадоксальна природа глобальних трансформацій					
Здатність характеризувати фінансові кризи та їх вплив на світову економіку	Визначення причин виникнення фінансових криз; поняття основних інструментів інформації в глобальній економіці	Знання механізму та інструментарію антициклічного регулювання економік у глобальній системі	Надавати основні характеристики парадоксів глобалізації	Показувати результати дослідження проблем, пов'язаних з кризовими явищами в економіці	Самостійно досліджувати вплив фінансових криз на світову економіку та відповідати за коректність і адекватність висновків і рекомендацій
Тема 8. Альтерглобалізм та його форми					
Вміння визначати сутність і суспільно-політичні передумови альтерглобалізму	Визначення сутності альтерглобалізму	Зміст антиглобалістських рухів: ідеологія і програми, мотивація і результати	Аналізувати альтерглобальні сценарії світового розвитку	Професійно формулювати загальні цілі антиглобалізму	Відповідальність за точне визначення проблем антиглобалізму та факторів, що сприяють їх виникненню
Тема 9. Глобальна економіка як прогностична реальність					
Здатність проводити оцінку рівня інтернаціоналізації світового відтворювального процесу	Проблеми розвитку міжнародного бізнесу в умовах глобалізації	Поняття інтернаціоналізації світового відтворювального процесу	Виявляти та оцінювати проблеми розвитку міжнародного бізнесу в умовах глобалізації	Показувати результати дослідження проблем, пов'язаних з особливостями функціонування сучасних глобальних ринків	Відповідальність за точне визначення проблем, пов'язаних з розвитком міжнародного бізнесу

Тема 10. Регулятивні механізми глобальної економіки					
Вміння визначати роль глобальних регуляторних інститутів в процесі інституціоналізації глобального економічного розвитку	Об'єктивність формування глобальної системи регулювання світогосподарських відносин	Дію конкурентних механізмів глобального ринку	Визначати регулятивні пріоритети формування сучасної міжнародної економічної політики	Презентувати результати дослідження механізму дії регулятивних механізмів глобальної економіки	Самостійно досліджувати наслідки формування сучасної міжнародної економічної політики
Тема 11. Міжнародні стратегії глобалізації					
Здатність аналізувати процеси управління міжнародною економічною діяльністю регіонів, галузей, міжгалузевих комплексів	Сутність, особливості та основні характеристики світового виробництва	Принципи організації процесів управління міжнародною економічною діяльністю регіонів, галузей, міжгалузевих комплексів	Розробляти стратегічні заходи для забезпечення міжнародної конкурентоспроможності товарів, послуг, підприємств, галузей, міжгалузевих комплексів	Показувати результати дослідження проблем, пов'язаних з міжнародними стратегіями співробітництва в умовах глобалізації	Подавати результати виконаних самостійно або у складі колективу досліджень щодо тенденцій розширення НАТО та ЄС
Тема 12. Конкурентна стратегія розвитку України в умовах глобалізації					
Вміння робити обґрунтовані висновки щодо вирішення проблеми конкурентоспроможності України в глобальній економіці	Визначати регулятивні пріоритети формування сучасної міжнародної економічної політики	Напрями інтеграції України в глобальний економічний простір	Досліджувати наслідки і результати співробітництва України з організаціями глобального профілю діяльності	Професійно формулювати основи конкурентної стратегії розвитку України в умовах глобалізації	Самостійно досліджувати можливі шляхи підвищення конкурентоспроможності України в глобальній економіці

Зміст

Вступ.....	3
1. Опис навчальної дисципліни	4
2. Мета та завдання навчальної дисципліни	4
3. Програма навчальної дисципліни	8
4. Структура навчальної дисципліни.....	13
5. Теми та плани семінарських занять.....	15
6. Теми практичних занять	17
6.1. Приклади типових практичних завдань за темами.....	19
7. Самостійна робота.....	21
7.1. Індивідуальне науково-дослідне завдання	25
7.2. Контрольні запитання для самодіагностики	28
8. Індивідуально-консультативна робота	35
9. Методи навчання	36
10. Методи контролю	40
11. Розподіл балів, які отримують студенти	47
12. Рекомендована література.....	55
12.1. Основна	55
12.2. Додаткова	55
12.3. Інформаційні ресурси.....	56
Додатки.....	57

НАВЧАЛЬНЕ ВИДАННЯ

Робоча програма
навчальної дисципліни
"ГЛОБАЛЬНА ЕКОНОМІКА"
для студентів усіх спеціальностей
всіх форм навчання

Укладачі: **Степаненко** Наталія Олександрівна
Степаненко Вікторія Олександрівна

Відповідальний за випуск **Попов О.Є.**

Редактор **Бутенко В. О.**

Коректор **Хижняк Т. М.**

План 2014 р. Поз. № 245 ЕВ. Обсяг 62 стор.

Видавець і виготівник – видавництво ХНЕУ ім. С. Кузнеця, 61166, м. Харків, пр. Леніна, 9-А

Свідоцтво про внесення до Державного реєстру суб'єктів видавничої справи
Дк № 481 від 13.06.2001 р.